Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավաասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

5120

2(059)
Z - 87

2002

699

ԸՆԴՈՐՋԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՑ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՕՐԻՆԵԱԼ

Ի ՄԱՐՈՒՔԷ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԷ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՃԵՐԴԱՐԵԱՆ

699

2(059)
Հ-37

ՕՐԱՑՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՅ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԲՈՒՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

4371

ԵՒ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱԶԳԻՍ

ՌՅԻԸ – 1328

ՅՕՐԻՆԵԱԼ

Ի ՄԱՐՈՒԳԷ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԷ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

…ՐԱԳԵՏՈՒԹԵԱՆ

…ՒԷՈՐԳԱՅ Դ.

…ՆԱԿԱՏԱՐ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ
…ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ
Ս. ՔԱՂԱՔԻՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ
Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

ՀՐԱՄԱՆԱՒ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

37913

Ի ԹՈՒԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
1879

ԵՒ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՌՅԻԸ—ՌՅԻԹ

Գիր տարւոյն է ………………… Ի
Եօթներեակն ………………… Ա
Վերադիրն ………………… ԺԷ
Ինն եւ տասներեակն ………………… 16
Տանուտէրն ………………… Երկուշ
Բուն ձայնքն ա՛ձ, բ՛ձ, գ՛ձ, դ՛ձ, ձա. խակողմեան գասուն են, սկսեալ ի բուն բարեկենդանէ:

ԸՍՏ ԼԱՏԻՆԱՑՒՈՑ

Շրջանն Լուսնի, որ է Ոսկեթիւն … 18
Շրջանն արեւոյին ………………… 12
Վերադիրն է ………………… 7
Ինտիկտիոնն Հռոմէական ………… 7
Կիրակագիրն ………………… Ե
Իսկ Զատիկ նոցա ընդ մեզ է:

ՏԱՐԵՄՈՒՏՔ

Թուին Հայոց	ՌՅԻԹ-1329	Օգոստ.	14
Ազարիայ	ՄԿԴ	Մարտ.	21
Տաճկաց	١٢٩٧	Դեկտ.	2
Հրէից	5640	Սեպտ.	6
Նոր թուին	1880	Դեկտ.	20

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օ·		Օր ամսոյն։
Լ· Լտ·		Լատինացւոց։
Տ· Տէ·		Տաճկաց։
Գ·		Գառամ։
Խ·		Խըտրէլլէզ։
Յ·		Յունաց։
Տօմ·		Ըստ տօմարին մերոյ։
Յայսմ·		Ըստ յայսմաւուրաց։
Ա·		Աղաբեկին։
Հր·		Հրէից։
☉		Արեգական։
Ծն· Լ·	◉	Ծնունդ Լուսնի։
Ա· Քա·	☽	Առաջին Քառորդ Լուսնի
Լր Լ·	◑	Լրումն Լուսնի։
Վ· Ք· Քա·	☾	Վերջին Քառորդ Լուսնի
Ա· Ծ·		Ծագումն Արեւու։
Կ· Օ·		Կէս Օր և Կէս Գիշեր։
Ն· Տ·		Նշանակութիւն Տօնիցեան

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆՔ ԵՒ ՄԻՋՈՑՔ ՆՈՑԻՆ

ՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ	Շնթ·	
Միջոց ուտիք աւուրք		16
Առաջաւորաց պարե·	Յունվար	21
Սուրբ Սարգիս	,,	27
Բուն բարեկենդան	Փետր·	11
Օր Տեառնընդառաջի	Գ·Լ·	
ԶԱՏԻԿ	Ապրիլ	1
Օր Աւետման	Շբթ·	
Երեւման Խաչ	,,	29
Համբարձումն	Մայիս	10
Հոգեգալուստ	,,	20
Բարեկենդան Լուսաւ·	Յունիս	10
Ս· Գրիգոր Լուսաւ·	,,	16
Բարեկենդան Վարդա·	Յուլիս	1
ՎԱՐԴԱՎԱՌ	,,	8
Միջոց շաբաթք պահոց		Հինգ
Բարեկ· Աստուածածնի	Օգոստ·	5
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ	,,	12
Միջոց շաբաթք պահոց		Հինգ
Բարեկենդան Ս· Խաչի	Սեպտ·	9
ԽԱՉՎԵՐԱՑ	,,	16
Վարագայ Խաչ	,,	3
Միջոց ուտիք շաբաթք		Եօթն
Գիւտ Խաչ	Հոկտ·	28
Հրեշտակապետաց	Նոյեմ·	10

Յիսնակաց բարեկեն.	Նոյեմ.	18
Ս. Յակոբայ բարեկեն.	Դեկտ.	9
Ս. Յակոբ	,,	15
Օր բարեկ. Ծննդեան	Շբթ.	

ԱՄՍԱՄՈՒՏՔ ՏԱՃԿԱՑ

Սեֆէր	Յունուար	11
Րեպիւլ էվվէլ	Փետրուար	10
Րեպիւլ ախըր	Մարտ	12
Ճէմազիւլ էվվէլ	Ապրիլ	10
Ճէմազիւլ ախըր։	Մայիս	10
Րէճէպ	Յունիս	9
Շապան	Յուլիս	8
Րէմազան	Օգոստոս	7
Շէվվալ	Սեպտեմբեր	5
Զիլգադէ	Հոկտեմբեր	4
Զիլհիճճէ	Նոյեմբեր	3
Մուհարրէմ ١٢٩٧	Դեկտեմբեր	2

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԱՒՈՒՐՔ ՏԱՃԿԱՑ

Մէվլուտ	Փետ.	21	Րպ. էվ.	١٢
Միրաճ կէճէսի	Յլս.	5	Րէճէպ	٢٧
Պէրաթ կէճէսի	,,	22	Շապան	١٥
Գատըր կէճէսի	Սեպտ.	2	Րմզ.	٢٧
Րամազան պայրամը	,,	5	Շէվվալ	١
Գուրպան պայրամը	Նոյ.	12	Զիլհիճ.	١٠
Աշուրէ կիւնիւ	Դեկ.	11	Մուհ.	١٠

ԱՒՈՒՐՔ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԵԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԵԱՑ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ

ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅ ԳԻՒՂՕՐԷԻՑ

Փետր.	8	Սրբոց Վարդանանց զօրավարաց՝ Ֆէրրի գիւղ։
Ապրիլ	1	Ս. Յարութիւն՝ ի Թիարքունի նաւատեղեաց և ի Բերայ, և ի Գումգափու։
,,	15	Ս. Ստեփան՝ ի Խասգիւղ։
,,	29	Երևմ. Խաչ՝ ի գուրուչէշմէ։
Մայ.	10	Ս. Փրկիչ յԱզգ. Հիւանդանոց։
,,	20	Ամենասուրբ Երրորդութիւն ի Բերայ։
,,	27	Ս. Եղիայ՝ յԷյիւպ և Պէկքօզ։
,,	28	Ս. Հռիփսիմէ կոյս ի Պէօյիւք տէրէ։
,,	31	Ս. Յովհաննէս Կարապետ՝ ի Ստէնիա։
Յուն.	3	Ելն ի վիրապէն Ս. Լուսաւորչին՝ ի Կուզկունճուք և ի
	16	Գերեզման Բերայի։
,,	17	Գիւտ Նշխարաց Ս. Լուսաւորչին՝ ի Ղալաթիայ և ի Գընալը կղզին։
,,	19	Սրբ. Երից Մանկանց՝ յԷմիրկեան։
,,	24	Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի՝ յԷնի գիւղ և յԷֆք։

Յուլ.	1	Սրբոց Առաքելոց՝ ի Գանտա։
,,	8	Ս. Կարապետ՝ յԻւսկիւտար։
,,	15	Ս. Սանդուխտ՝ ի Ռ. Հիսար։
Օգոս.	12	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի՝ ի Գումգաբու, յԱ-յի Նօրկի յԱղլամը, Բերիատոս Թաղաւոր, ի Գատըգիւղ և Ս. Նշան, յՄէջիտաղ։
,,	19	Ը. օր Վեր. յՕրթագիւղ։
,,	20	Գիւտ Գօտւոյ՝ Պէշիկթաշ։
Սեպտ.	8	Ծնունդ Ս. Աստուածածնի՝ ի Մաքրի գիւղ։
,,	16	Խաչվերաց՝ յԻւսկիւտար, և Ս. Նշան, Գարթալ։
,,	30	Ս. Գէորգ՝ Սամաթիա։
Հոկ. 20	21	Ս. Յովհաննու Աւետարանչին՝ ի Նարլըգաբու, և ի Կէտիկ-բաշա։
Նոյ.	1	Ս. Յովհան Ոսկեբերան՝ ի Գարակէօմրիւկ։
,,	11	Ս. Հրեշտակապետ՝ Պալատ։
Դեկ.	1	Ս. Թադէոս և Բարթողիմէոս՝ յԷնիգաբու։
,,	9	Ս. Յակոբ՝ ի Թօփգաբու։
,,	16	Ս. Յակոբ՝ ի Գասըմփաշա, և յԷնիքէօյ։
,,	28	Ս. Ստեփաննոս՝ յԱյաստեֆանօ
,,	29	Ս. Յակոբ Առաքեալ՝ Ալթը մէրմէր։

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆՔ ԼԱՏԻՆԱՑ

Եօթանասներորդ Կիւրակէ ի Փետ.		9
Օր Մոխրոց	,,	26
Զատիկ	յԱպր.	13
Համբարձումն	ի Մայ.	22
Հոգեգալուստ	ի Յուն.	1
Ամենասուրբ Երրորդութիւն	,,	8
Տօն Ս. Հաղորդութեան	,,	12
Ա. Կիւրակէ Գալստեան ի Նոյեմ.		30

-oo◎oo-

ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿՔ

Գարնանամուտ և Հաւասարակծ	Մրտ.	8
Ամառնամուտ և Արևադարձ.	Յնս.	10
Աշնանամուտ և Հաւասարակծ.	Սեպ.	11
Ձմեռնամուտ և Արևադարձ.	Դեկ.	10

ԽԱՒԱՐՄՈՒՆՔ

Ի Յունուարի 10 խաւարումն Արեւու անտեսանելի մեզ ի Պօլիս։

Ի Յուլիսի 7 մասնական խաւարումն Արևու տեսանելի մեզ ի Պօլիս։

Սկիզբն խաւարման ի ժամ 13, ր· 52·
Մէջ խաւարման ի ժամ 14, րոպ· 40·
Վերջ խաւարման ի ժ· 15, րոպ· 28·

Չափ խաւարման ի 24 մասնէ իբր 6 մասամբ ։

Ի Դեկտեմբերի 16 մասնական խաւարումն Լուսնի տեսանելի մեզ ի Պոլիս ․

Սկիզբն խաւարման ի ժամ 00, րոպէ 13,
Մէջ խաւարման ի ժամ 1, րոպէ 55,
Վերջ խաւարման ի ժամ 2, րոպէ 37։

Չափ խաւարման ի 24 մասնէ իբր 6 մասամբ ։

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31 ՕՐ

ՏՃ· ՔՆԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

Լ	Օ		Տ	Գ
13	1	Բշ. Ժէ. Գ. Օր պհց. Ծնընդեան, և ԿԱՂԱՆԴ. պյօմքըն Տարեմուտ 1879 Թըւականին ։ Յն. Տօն անուանակոչութեան Տեառն և յիշատակ Բարսղի Կեսարացւոյ ։ Լո. Վերանէտայ կուսին ։ Տօմ, Քուլոյն ԻԱ ։ Յոյմ. Քուլոյն ԻԴ ։ Ա. Արտմայ ժէ ։ Տ. Մահարրեմ. Գասըմ Ն ։ Հր. Թնբեբի 13 ։	٢٠	٦٨
14	2	Գշ. Ժէ. Դ. օր պահոց Ծննդ ։	٢١	٦٩
15	3	Դշ. Ժթ. Ե օր պահոց Ծննդ ։	٢٢	٧٠
		Ջ Վ. Լ. Քառ. ժ. 20. ր. 5 ։ Ջիանոքիւր օր ։		
16	4	Եշ. Ի. Զ. օր պահոց Ծննդ ։	٢٣	٧١
17	5	Ուր. ԻԱ. Ճրագալոյց Ծննդեան և Մկրտութեան	٢٤	٧٢

Լ	Օ	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Տ	Գ
		Քրիստոսի: Նաւակատիք յայտնութեան: Յն. եւ ճրագալոյց Յայտնութեան: Լտ. Անտոնի աբբային:		
18	6	Շբթ. ա. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ: Ուրախ է մեզ այսօր անձամբ: Յ. Մկրտութեան Տեառն:	٢٥	٧٣
19	7	Կիր. Բյ. Բ. օր Ծննդեան: Յիշատակ Մեռելոց: Յ. Յովհաննու Կարապետին: Լտ. Տօն անուանն Յիսուսի:	٢٦	٧٤
20	8	Բշ. Բէ. Գ. օր Ծննդեան: Յայսմ. Արտոյ: 30 օր: ◉ է Ջրհոսն. ժմ. 8. ր. 42: Տմ. Պաւղոսի Տեւլ	٢٧	٧٥
21	9	Գշ. Գյ. Դ. օր Ծննդեան: Լտ. Ագնէսի կուսին: Յօրդ. Տարեգ. Ծննդ. Օսգար Բ. Թագաւորին Շուէտի եւ Նորվէկիոյ:	٢٨	٧٦
22	10	Դշ. Գէ. Ե. օր Ծննդեան: ● Ծն. Լս. ժ. 21. ր. 10: Ձմեռնային [illegible]:	٢٩	٧٧

Լ	Օ	ՍԷՖԷՐ	Տ	Գ
23	11	Եշ. Դյ. Զ. օր Ծննդ.: Լտ. Տօն պսակման որբոյն Յովսէփայ: Տմ. Արտոյ 30 օր: Տն. Սեֆէր 30 օր:	١	٧٨
24	12	Ուր. Դէ. Է. օր Ծննդեան:	٢	٧٩
25	13	Շբթ. Եյ. Ը. օր Ծննդ. եւ Տօն Անուանակոչութեան Տեառն: Հր. Սեբաթ 30 օր:	٣	٨٠
26	14	Կիր. Եէ. Թ. զկնի Ծննդ.: Հր. Դ. ա. յիշելի: Հրոմէ:	٤	٨١
27	15	Բշ. Զյ. Տօն Ծննդեան որբոյն Յովհաննու կարապետին: Լտ. Յովհաննու Ոսկեբերանին: Ա. Ոճիրաց 30 օր:	٥	٨٢
28	16	Գշ. Զէ. Սրբոցն Պետրոսի հայրապետին, Վլասայ եպիսկոպոսին, և Արիստոնեայ սարկաւագին:	٦	٨٣
29	17	Դշ. Էյ. Պահք: Յն. Անտոնի անապատականին: Լտ. Ֆրանկիսկոսի սալեզեցւոյն: Տմ. Անառ տարւոյն: Վերջ քառասնօրէից [illegible] Յիշեալ:	٧	٨٤
30	18	Եշ. Էէ. Սրբոցն Անտոնի, Տրփոնի, Պարասկեայ, եւ Ոնոփրիոսի ճգնաւորացն:	٨	٨٥

Լ	Օ	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Տ	Գ
		Յ. Աբրահամու և Կիւրղի հայրապետացն Աղեքսանդրիոյ: Տ. Եփրեմ Խորենի: [illegible]		
		☾ Առ. Քառ. ժ. 20. ր. 50: Հողմային և անձրևային		
1	19	Ուր. ԺԳ. Պահք:	٩	٨٦
1	20	Շբ. ԺԴ. Սրբոցն Թէոդոսի Թագաւորին, և մանկանցն Եփեսոսի: Յն. Ներսէսի Շնորհալւոյն: Լո. Փետրուար:	١٠	٨٧
2	21	✠ Կիր. ԺԵ. Բ. զկնի Ծննդ: Հբ. Ե. ա. [illegible]: Բարեկենդան Առաջաւորաց: Լո. Տեառնընդառաջ	١١	٨٨
3	22	Բշ. ԺԶ. Ա. օր պահոց Առաջ: Յ. Լուսաւորչի [illegible]: Լո. Վ[illegible]	١٢	٨٩
4	23	Գշ. ԺԷ. Բ. օր պահոց Առաջ:	١٣	٩٠
5	24	Դշ. ԺԸ. Գ. օր պահոց Առաջ: Լո. Աքաբեայ [illegible]:	١٤	٩١
6	25	Եշ. ԺԹ. Դ. օր պահոց Առաջ: Յ. Գրիգորի Աստուածաբանին	١٥	٩٢

.	Օ	ՍԷՖԷՐ	Տ	Գ
		Լո. Տրդատայ [illegible]:		
7	26	Ուր. Ի. Ե. օր պահոց Առաջ: Եւ յիշատակ Յովնանու մարգարէին:	١٦	٩٣
		☽ Լր. Լու. ժ. 11. ր. 26: Փոփոխական:		
8	27	Շբ. ԻԱ. Սրբոյն Սարգսի զօրավարին, և որդւոյ նորա Մարտիրոսին, և չորեքտասան զինուորացն: Յ. [illegible]	١٧	٩٤
9	28	✠ Կիր. ԻԲ. Գ. զկնի Ծննդ: Հբ. Ե. ա. [illegible]: Հարանց [illegible]:	١٨	٩٥
		Հրդ. Տարեդ. Ծննդ. Տ. Ներսէսի բարձրաշնորհ Պատրիարքին Հայոց:		
10	29	Բշ. ԻԳ. Սրբոց Ատովմեանց զօրավարացն,	١٩	٩٦
1	30	Գշ. ԻԴ. Սրբոց Սուքիասեանց վկայիցն: Յ. Հայրապետացն [illegible] Գրիգորի և Յովհաննու Ոսկեբերանին:	٢٠	٩٧
2	31	Դշ. ԻԵ. Պահք:	٢١	٩٨

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 28 ՕՐ

ՏՃ. ՇՈՒՔՊԱԹ

Լ	Օ		Տ	Գ
13	1	Եշ. Բէ. Սրց Ոսկեանց քահանայիցն ։	٢٢	٩
14	2	Ուր. Գյ. Պհք։ Յ. Տեառնընդառաջ։	٢٣	١٠
		☽ Վ. Ք. [illegible] ժ. 3. ր. 41։ Պօյրազ [illegible] ։		
15	3	Շբ. Գէ. Սրբոյն Խաչակալ Պարթեւի Հայրապետին մերոյ։ Յ. Ցէշտ[illegible]։	٢٤	١٠
16	4	✱Կիր. Դյ. Դ. կնիք Նինուէ։ [illegible]։ Հօրոնէ[illegible]։	٣٥	١٠
17	5	Բշ. Դէ. Սրբոցն Մակարիոսի եպիսկոպոսին, Պիմենի քահանային, Կիւրղի եւ Բենիամինի սարկաւագացն, եւ որոց վկայիցն Աբգլմեճէի, Որմիզդանայ, եւ Սայենի։ Յ. [illegible] յայսմ [illegible]։	٣٦	١٠

Լ	Օ	ՐԷՋԻՒԼ ԷՎՎԷԼ	Տ	Գ
18	6	Գշ. Դյ. Սրց Վսենդեանց քահանայիցն։	٢٧	١٠٤
		◎ Ի Ձուկն. ժ. 21. ր. 42։ Տճ. Հութ։		
19	7	Դշ. Դէ. Պհք։ Յ. [illegible] Մեճեֆ[illegible] 30 օր։ Տճ. [illegible]	٢٨	١٠٥
		Աշխ. Տարեդ. Ծննդ. Կեյօմ Գ. Թագաւորին Հօլանտայի ։		
20	8	Եշ. Բյ. Սրց Վարդանանց զօրավարաց հազար երեսուն եւ վեց վկայիցն։ Յ. [illegible]։ Յ. [illegible] Վէյիցն ։	٢٩	١٠٦
21	9	Ուր. Բէ. Պհք։	٣٠	١٠٧
		● Ծն. Լ. ժ. 12. ր. 9։ Ջէմազի[illegible]։		
22	10	Շբ. Գյ. Կաստանդնուպօլսոյ սուրբ ժողովոյն հարիւր յիսուն հայրապետացն։ Յ. [illegible]։ Տօմ. Մեճեֆ[illegible]։ 30 օր։ Տճ.	١	١٠٨

Լ	Օ	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Տ	Գ
		Ռեպիւլ էվվէլ 30 օր։		
23	11	Յ Կիր. դէ. Բուն Բարեկենդան։ Նոր Ց. Նոր Լր։	٢	١٠٩
24	12	Բշ. աջ. Ա. օր մեծ պահոց։ Լր. Մորոփէոյ առաջելոյն։ Հր. Ադար. 29 օր։	٣	١١٠
25	13	Գշ. ալ. Բ. օր մեծ պահոց։	٤	١١١
26	14	Յ Դշ. բջ. Գ. օր մեծ պահ։ և Տեառնընդառաջ։ Ն. Նէրճան։ 30 օր։ Լր. մուխրոց։ Տճ. ճեմրէի առաջին դէ ալ։ Օր էլանելոյ Ջերմութեան արեւու է Հօդր։	٢٢ ٥	١٠٠ ١١٢
27	15	Եշ. բէ. Դ. օր մեծ պահոց։	٦	١١٣
28	16	Ուր. գջ. Ե. օր մեծ պահոց։	٧	١١٤
1	17	Շբ. գէ. Զ. օր մեծ պահոց, և Սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին։ Նոր. Ցն։ Լր. Մարտ։	٨	١١٥
		☾ Առ. քառ. ժ. 16. ր. 8։ խառնակ օր։		
2	18	Յ Կիր. դջ. Բ. Բառասնորդական պահոց։ Հր. Ծոմ վրան մահուանն Մովսէսի։	٩	١١٦
		2րդ. Տարեգ. գահակ.		

Լ	Օ	ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ	Տ	Գ

Աղեքսանդր Բ. կայսր Ռուսիոյ։

Լ	Օ	ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ	Տ	Գ
3	19	Բշ. դէ. Ը. օր մեծ պահոց։	١٠	١١٧
4	20	Գշ. աջ. Թ. օր մեծ պահոց։	١١	١١٨
5	21	Դշ. ալ. Ժ. օր մեծ պահոց։ Տճ. ճեմրէի առաջ ֆիւրթէրոզ. Օր էլանելոյ Ջերմութեան արեւու է հողն և Մէլլոր	١٢	١١٩
6	22	Եշ. բջ. ԺԱ. օր մեծ պահոց։ Հր. Ծոմ Եսթերայ։	١٣	١٢٠
7	23	Ուր. բէ. ԺԲ. օր մեծ պահոց։ Լ. Թուխմայ Աֆոաքնոցայն։	١٤	١٢١
		50րդ. Տարեգ. գահակ.		

Լ | Օ | ՓԵՏՐՈՒԱՐ | Տ | Գ

Կիյօմ Գ. Թագաւորին Հօլանտայի.

8 | 24 | Շբ. ՔՅ. ԺԳ. օր մեծ պահոց։ | ١٥ | ١٢١
Սրբոցն Կիւրղի Երուսաղեմի հայրապետին, և միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին, և մօրն նորա Աննայի։

☾ Յետին Լր. Լու. Ժ. 21. ր. 30։ Յերեկոյին։

9 | 25 | ☩Կիր. ՔԹ. Գ. Բուն քառասնորդական պահոց։ Անառակին։ | ١٦ | ١٢٢
Տ. Պետերբուրգ։ Պատ-[illegible] ջուրը. որ [illegible] Եօթն [illegible]։
Հր. Փարիզ. Տն [illegible] Եօթներորդ [illegible]։

10 | 26 | Բշ. ՔՅ. ԺԵ. օր մեծ պահոց։ | ١٧ | ١

Լ | Օ | ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ | Տ | Գ

15րդ. Տարեդ. ղահակ. Լուտովիկ Բ. Թագաւորին Պաւիերայի։

11 | 27 | Գշ. ՔԷ. ԺԶ. օր մեծ պահոց։ | ١٨ | ١٢٥
12 | 28 | Դշ. ՔԸ. ԺԷ. օր մեծ պահոց։ | ١٩ | ١٢٦

ՄԱՐՏ 31 ՕՐ

ՏՃ. ՆԻՍ ՄԱՐԹ

13 | 1 | Եշ. ՔԹ. ԺԸ. օր մեծ պահոց։ | ٢٠ | ١٢٧
14 | 2 | Ուր. ԲՅ. ԺԹ. օր մեծ պհոց։ | ٢١ | ١٢٨
53րդ. Տարեդ. ծննդեան Համպերթ Թագ. Իտալիոյ

15 | 3 | Շբ. ԲԷ. Ի. օր մեծ պահոց։ | ٢٢ | ١٢٩
Սրբոյն Յովհաննու Երուսաղեմայ հայրապետին, և սրբոց վարդապետացն մերոց Յովհաննու Օձնեցւոյն Յովհաննու Որոտնեցւոյն, և Գրիգորի Տաթևացւոյն։
Տ. Վ. Եւրոպայուն [illegible]։
☾ Վ. Լ. Քառ. Ժ. 11. ր. 4։
Փարիզի և Անգլիոյ.

Լ	Օ	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
16	4	✠ Կիր. ՃՅ. Դ. Քառասնորդական պահոց: Տնտեսին:	٢٣	١٣٠
17	5	Բշ. ՃԷ. ԻԲ. օր մեծ պահոց:	٢٤	١٣١

Չրդ. Տարեդ.- դաշնակ. Հռոմ. պերճ Թագ. Իտալիոյ:

Լ	Օ	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
18	6	Գշ. ՃՅ. ԻԳ. օր մեծ պահոց:	٢٥	١٣٢
19	7	Դշ. ՃԷ. ԻԴ. օր մեծ պահոց: Տն. [illegible] Վերջ [illegible]	٢٦	١٣٣
20	8	Եշ. ՃՅ. ԻԵ. օր մեծ պահոց: [illegible] Տ. [illegible] ◉ [illegible] Ժ. 22. Ր. 30: Տն. [illegible]	٢٧	١٣٤
21	9	Ուրբ. ՃԷ. ԻԶ. օր մեծ պահոց.	٢٨	١٣٥

Լ	Օ	ԲԷՊԻՒ. ԱԽԸՐ	Տ	Գ
		Ցուրտ Արեգ: 30 օր: Յ. [illegible]		
22	10	Շբ. ՃՅ. ԻԷ. օր մեծ պահոց: Սրբոց քառասնից մանկանցն, որք ի Սեբաստիա կատարեցան: Տ'րդ. Տարեդարձ ծննդ., Կիյոմ Ա. կայսեր Գերմանիոյ:	٢٩	١٣٦
23	11	✠ Կիր ՃԷ. Ե. Քառասնորդական պհց: Դատաւորին: ◉ [illegible] Ժ. 4. Ր. 38: [illegible]	٣٠	١٣٧
24	12	Բշ. ՃՅ. ԻԹ. օր մեծ պահոց: Տօն. Արեգ: 30 օր: Տն. ԲԷՊԻՒ ԱԽԸՐ: 29 օր.	١	١٣٨
25	13	Գշ. ՃԷ. Լ. օր մեծ պահոց: Լ. [illegible] 50 օր. [illegible]	٢	١٣٩
26	14	Դշ. ՃՅ. ԼԱ. օր մեծ պահոց:	٣	١٤٠
27	15	Եշ. ՃԷ. ԼԲ. օր մեծ պահոց:	٤	١٤١
28	16	Ուրբ. ՃՅ. ԼԳ. օր մեծ պահոց: Ս. [illegible]: 5 օր:	٥	١٤٢

Լ	Ը	ՄԱՐՏ	Տ	Դ
29	17	Շբ. ԱԷ. ԼԴ. օր մեծ պահոց: Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին մուտն ի վիրապն: Հր. Աղեքս, որ է Գործ... ի ժ. 18. ր. 4:	٦	١٤٣
30	18	✠ Կիր. ԲՅ. Զ. Կիւրակէ պահոց: Գալստեան:	٧	١٤٤
31	19	Բշ. ԲԷ. ԼԵ. օր մեծ պահոց:	٨	١٤٥
		☽ Առ. քառ. ժ. 7. ր. 45: Բարեխառն եղանակ:		
1	20	Եշ. ԳՅ. ԼԶ. օր մեծ պահոց: Լու. Ապրիլ:	٩	١٤٦
2	21	Եշ. ԳԷ. ԼԷ. օր մեծ պահոց: Ա. Շաբ 50 օր. և Տարե. մուտ ՄԿԴ. 264. ժամը Բառա... ... հին տոմարին:	١٠	١٤٧
		88 րդ. Տարեդարձ Թագաւորութեան փեփիրս Բ. կայսեր Գերմանիոյ:		
3	22	Եշ. ԴՅ. ԼԹ. օր մեծ պահոց:	١١	١٤٨
4	23	Ուր. ԴԷ. Խ. օր մեծ պահոց:	١٢	١٤٩
5	24	Շբ. ԵՅ. Ցիշատակ յարութեանն Ղազարու: Լու. Վերջին քառորդ...:	١٣	١٥٠

Լ	Ն	ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ	Տ	Գ
6	25	✠ Կիր. ԵԷ. Ծաղկազարդ: ... Յ. ... Աւետման: ... Լ.Դ.:	١٤	١٥١
7	26	Աւագ երկուշաբթի. ԶՅ:	١٥	١٥٢
		⊛ Առաջ. Լր. Լու. ժ. 5. ր. 35: Մեղմանալու օդ:		
8	27	Աւագ երեքշաբթի. ԶԷ: Յիշատակ տասն կուսանաց: Հր. Գաղեփ. որ է խաման... ...:	١٦	١٥٣
		6 երդ. Տարեդարձ Ծննդ. Քրիստիան Թ. Թագաւորին Դանիմարքայի:		
9	28	Աւագ չորեքշաբթի. ԷՅ: Հր. Բ. օր Գաղեփին: 44 րդ. Տարեդարձ Ծննդ. Լէոբոլդ Բ. Թագաւորին Պելճիքայի:	١٧	١٥٤
10	29	✠ Աւագ հինգշաբթի. ԷԷ. Տօն Ամենասուրբ Հաղորդութեան. և Յիշատակ Ոտնալուային: Բաց հին Տօմարին տարի է Աւագ Լրման Լուսնի:	١٨	١٥٥
11	30	Աւագ ուրբաթ. ԸՅ. Յիշատակ Չարչարանաց. Խաչ.	١٩	١٥٦

Լ	Օ	ԱՊՐԻԼ	Տ	Գ
		չեղուցեան և թաղման տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:		
12	31	Աւագ շաբաթ. դէ. Ծրագալոյց Զատկի: [illegible]	٢٠	١٥٧

ԱՊՐԻԼ 30 ՕՐ

ՏՃ. ՆԻՍԱՆ

Լ	Օ	ԱՊՐԻԼ	Տ	Գ
13	1	✠ ԱԿ. տօ. ԶԱՏԻԿ: [illegible]	٢١	١٥٨
		☾ Վ. Է. Քառ. Ժ. 21. ր. 9: [illegible]		
14	2	✠ ԱԲ. Բշ. [illegible] Բ. օր Զատկի: [illegible] Հր. Ե. օր [illegible]:	٢٢	١٥٩
15	3	✠ ԱԳ. Գշ. [illegible] Գ. օր Զատ[կի]: Հր. Ը. օր [illegible]:	٢٣	١٦٠
16	4	ԱԴ. Դշ. [illegible] Դ. օր Զատկի:	٢٤	١٦١

Լ	Օ	ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ	Տ	Գ
17	5	ԱԵ. Եշ. [illegible] Ե. օր Զատկի: [illegible]	٢٥	١٦٢
		Տարեդարձ ծննդ. Աղեքսանդր Բ. կայսեր Ռուսիոյ:		
18	6	ԱԶ. Ուր. [illegible] Զ. օր Զատկի: [illegible]	٢٦	١٦٣
19	7	✠ ԱԷ. Շբ. [illegible] Է. օր Զատ[կի]: Աւետումն Ս. Աստուածածնի. եւ Յիշատակ գըլխատման Յովհաննու Մըկրտչին:	٢٧	١٦٤
20	8	✠ ԲԿ. Նոր կիւրակէ. [illegible] Ը. օր Զատկի: [illegible] 30 օր: [illegible]	٢٨	١٦٥
		◉ [illegible] Ժ. 14. ր. 9: Տ. Սէֆէր:		
21	9	ԲԲ. Բշ. [illegible] Թ. օր Յինանց:	٢٩	١٦٦
		◑ Ծն. Լ. Ժ. 20. ր. 48: [illegible]		
22	10	ԲԳ. Գշ. [illegible] Ժ. օր Յինանց: Տ. Ճէմազիէլ Էվվէլ 30 օր:	١	١٦٧

Լ	Օ	ԱՊՐԻԼ.	Տ	Գ
23	11	ԲԴ· ԴՇ· ԲՋ· ԺԱ· օր Ցինանց: Տօմ· Ահէյան 30 օր: Լ.տ· Սուրբ Գէորգ:	٢	١٦٨
24	12	ԲԵ· ԽՇ· ԲԷ· ԺԲ· օր Ցինանց: Հր· Եա 29 օր:	٣	١٦٩
25	13	ԲԶ· ՈՒր· ԲՋ· ԺԳ· օր Ցին: Լ.տ· Մասեաց [illegible]	٤	١٧٠
26	14	ԲԷ· Շբ· ԲԷ· ԺԴ· օր Ցինանց: Ա[illegible]:	٥	١٧١
27	15	※ ԳԿ· Աշխարհամատրան կիւրակէ· [illegible]:	٦	١٧٢
28	16	ԳԲ· ԲՇ· ԴԷ· ԺԶ· օր Ցինանց:	٧	١٧٣
29	17	ԳԳ· ԳՇ· ԱՋ· ԺԷ· օր Ցինանց:	٨	١٧٤
		Առ· Քառ· Ժ· 20· Ր· 30: Բարեխառն:		
30	18	ԳԴ· ԴՇ· ԱԷ· ԺԸ· օր Ցինանց:	٩	١٧٥
1	19	ԳԵ· ԽՇ· ԲՋ· ԺԹ· օր Ցինանց: Լ.տ· Մայիս [illegible]	١٠	١٧٦
2	20	ԳԶ· ՈՒր· ԲԷ· Ի· օր Ցինանց: Ա· Ատամ 30 օր:	١١	١٧٧
3	21	ԳԷ· Շբ· ԿՋ· ԻԱ· օր Ցինանց: Լ.տ· Գ[illegible]:	١٢	١٧٨

Լ	Օ	ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ	Տ	Գ
4	22	※ ԴԿ· Չորրորդ կիւրակէ· [illegible] Հր· Մ[illegible] [illegible]	١٣	١٧٩
5	23	ԴԲ· ԲՇ· ԴՋ· ԻԳ· օր Ցին: Ցն· Սուրբ Գէորգ: Տ[illegible] [illegible]	١٤	١
6	24	ԴԳ· ԳՇ· ԴԷ· ԻԴ· օր· Ցին·	١٥	٢
		Լր· Լու· Ժ· 12· Ր· 37: Փոփոխական օդ:		
7	25	ԴԴ· ԴՇ· ԱՋ· ԻԵ· օր Ցին: Ց· [illegible] Մա[illegible] Հր· [illegible]:	١٦	٣
8	26	ԴԵ· ԽՇ· ԱԷ· ԻԶ· օր Ցին: Յրդ· Տօրեդ· ընտրութեան 'ի Պատրիարգութիւն Կ Պօլսոյ Տ· Ներսէսի բարձրաշնորհ Ս· Պատրիարքին	١٧	٤
9	27	ԴԶ· ՈՒր· ԲՋ· ԻԷ· օր Ցին·	١٨	٥
10	28	ԴԷ· Շբ· ԲԷ· ԻԸ· օր Ցինանց·	١٩	٦
11	29	※ԵԿ· Հինգերորդ կիւրակէ· ԳՋ· Տօն Նիկիական ժողովին·	٢٠	٧
12	30	ԵԲ· ԲՇ· ԳԷ· Լ· օր Ցինանց·	٢١	٨

Լ	Օ	ՄԱՅԻՍ	Տ	Խ
		ՄԱՅԻՍ 51 ՕՐ		
		ՏՃ. ՆԻՍ ՄԱՅԸՍ		
13	1	ՆԴ. Գշ. ՏՅ. ԼԱ. օր Յինանց:	٢٢	٩
		☾ Վ. Լ. Քառ. Ժ. 9. Ր. 38, Պայծառ օր:		
14	2	ՆԴ. Դշ. Տէ. ԼԲ. օր Յինանց: Յն. Գիւտ նշխարաց սրբոյն Աթանասի հայրապետին:	٢٣	١٠
15	3	ՆՆ. Եշ. ԱՅ. ԼԳ. օր Յինանց:	٢٤	١١
16	4	ՆԶ. Ուրբ. Աէ. ԼԴ. օր Յին:	٢٥	١٢
17	5	ՆԷ. Շբ. ԲՅ. ԼԵ. օր Յինանց:	٢٦	١٣
18	6	✠ԶԿ. Վեցերորդ կիւր: Բէ:	٢٧	١٤
19	7	ԶԲ. Բշ. ԳՅ. ԼԷ. օր Յինանց:	٢٨	١٥
20	8	ԶԳ. Գշ. Գէ. ԼԸ. օր Յինանց: Յն. Յովհաննու աւետարանչին: Յայսմ. Մարերի 30 օր:	٢٩	١٦
21	9	ԶԴ. Դշ. ԴՅ. ԼԹ. օր Յինանց:	٣٠	١٧
		◉ Նն. Լու. Ժ. 12. Ր. 58: Զուարթագին օր:		

Լ	Օ	ՃԵՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ	Տ	Խ
		◉ Առաջ. Քառորդ. Ժ. 17. Ր. 30: Տօ. Ճեւլու:		
22	10	✠ԶԵ. Եշ. Դէ. Համբարձումն Քրիստոսի: Նա. Յ: Ե— Լ. Խ. օր Յինանց: Վերջ: Տօ. Ճեմազիլ ախըր: 30 օր:	١	١٨
23	11	ԶԶ. Ուրբ. ԱՅ. ԽԱ. օր Յին: Պահք: Յօմ. Մարերի 30 օր: Հր. Սեւլոն: 30 օր.	٢	١٩
24	12	ԶԷ. Շբ. Աէ. ԽԲ. օր Յինանց:	٣	٢٠
		[60րդ. տարեդ. ծննդեան Վիկտորիա Ա. Թագուհւոյն Անգղիոյ:		
25	13	✠ԶԸ. Եօթներորդ կիւրակէ: ԲՅ. Երկրորդ Ծաղկազարդ:	٤	٢١
26	14	ԷԲ. Բշ. Բէ. ԽԴ. օր Յինանց:	٥	٢٢
27	15	ԷԳ. Գշ. ԳՅ. ԽԵ. օր Յինանց:	٦	٢٣
28	16	ԷԴ. Դշ. Գէ. ԽԶ. օր Յինանց: Պահք: Հ. Սուլթ. Համ. Պեն-տեհկուտե, որ է կեալ դալ-բանձ:	٧	٢٤
29	17	ԷԵ. Եշ. ԴՅ. ԽԷ. օր Յինանց: Երկրայէն վերնալ է ջերմապատ վերջան ընտրութեան Մա-	٨	٢٥

Լ	Օ	ՄԱՅԻՍ	Տ	Խ
		[illegible]:		
		☽ Առ. Քառ. Ժ. 6. ր. 24: [illegible]:		
30	18	ԵՉ. Ուր. դէ. ԽԸ. օր Յին: Պահք:	٩	٢٦
31	19	ԵԵ. Շբ. [illegible]. ԽԹ. օր Յինանց:	١٠	٢٧
1	20	Ա Կիր. [illegible]. Հոգեգալուստ. [illegible]: Բարեկենդան Եղիական պահոց. Լ. [illegible]: Ա. [illegible]: 30 օր.	١١	٢٨
2	21	Բշ. Բէ. Բ. օր Հոգեգալստեան: Պահք: Յ. [illegible]	١٢	٢٩
3	22	Գշ. Բէ. Գ. օր Հոգ.: Պահք:	١٣	٣٠
4	23	Դշ. Բյ. Դ. օր Հոգ.: Պահք:	١٤	٣١
		🌕 Լր. Լս. Ժ. 19. ր. 8: [illegible]:		
5	24	Եշ. Բժ. Ե. օր Հոգ.: Պահք: [illegible]:	١٥	٣٢
		13րդ Տարեդ. հաստատութեան Ազգ. Սահմանադրութեան:		

Լ	Օ	ՃԵՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ	Տ	Խ

16րդ Տարեդարձ գահակալ. Վեհափառ Ա. Թագաւորին Հելլենացի:

6	25	Ուր. [illegible]. Զ. օր Հոգ.: Պահք:	١٦	[illegible]
7	26	Շբ. [illegible]. Է. օր Հոգեգալստ.	١٧	[illegible]
8	27	Ա Կիր. [illegible] Ա. Կիւրակէ յարութեան, և յիշատակ Եղիայի մարգարէին: [illegible]	١٨	[illegible]
9	28	Բշ. [illegible]. Սրբոց կուսանացն Հռիփսիմեանց: Յ. [illegible] 33 օր:	١٩	٣٦
10	29	Գշ. Բյ. Սրբ Գայիանեանց:	٢٠	٣٧
11	30	Դշ. Բէ. Պհք:	٢١	٣٨

Լ	Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Տ	Խ
		☽ Վ. Քառ. Ժ. 20. Ր. 10։ Պարզ եւ Ջերմ։		
12	31	Եշ. Փ. Սրբոցն Յովհաննու կարապետին եւ Աթանագինեայ եպիսկոպոսին։ Լտ. Տօն խաչերոյ Ս. Հայաստանեան. Կէսլ Բանա. ճառը։	իբ	

ՅՈՒՆԻՍ 30 ՕՐ

ՏՃ. ՀԱԶԻՐԱՆ

Լ	Օ		Տ	Խ
13	1	Ուր. Փ. Պհք։	իգ	ի
14	2	Շբ. Փ. Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ելն ի վիրապէն։	իդ	իա
15	3	Կիր. Դ. Տօն կաթուղիկէ եկեղեցւոյ սրբոյ Էջմիածնի։ Հարանիք։	իե	իբ
16	4	Բշ. Ե. Սրբոց Մանկանցն Բեթղեհեմի, եւ Ակակիոսի վկային, Մոկկիոսի քա-	իզ	իգ

Լ	Օ	ՐԵՃԷՊ	Տ	Խ
		հանային, եւ կոդրատոսի զինուորին։		
17	5	Գշ. Ա. Սրբոց կուսանացն Նունեայ եւ Մանեայ։	իէ	իդ
18	6	Դշ. Բ. Պհք	իը	իե
19	7	Եշ. Բ. Սրբոց իշխանացն Սահակայ եւ Յովսեփայ, եւ սրբոց վկայիցն Սարգսի եւ Բագոսի։ Յոյսմ Մարտ 30	իթ	իզ
20	8	Ուր. Գ. Պհք։ Լտ. Տօն սրբոյն Յեսուսի։	լ	իէ

42րդ. Տարեդ. պսակ. Վիկթորիա Ա. թագուհւոյն Անգղիոյ.

● Նո. Լս. Ժ. 1. Ր. 38։ Անձրեւաբեր Հերմաբերան։

Լ	Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Տ	Օ
21	9	Շբ. ԺԷ. Սրբոյ մեծին Ներսիսի Հայրապետին մերոյ և խաղթայ եպիսկոպոսին. Տն. Բեթէնդ 29 օր [illegible]:	١	٤٨
22	10	✠Կիր. ԺԸ. Գ. ՀՇ. [illegible] Յարեկնդման Լուսաւորչի զաւակաց. Հր. Թովմաս 29 օր: Տօն Մարիամայ: [illegible] և Աստուածածին [illegible] [illegible] [illegible] Տն. [illegible] [illegible]:	٢	٤٩
		◉ի խնդրելով. Ժ. 6. ր. 36: Տն. Սեբեստ.		٥٠
23	11	Բշ. ԺԹ. Պահք: Սրբոց Եպիփանու կիպրացւոյն, Յակոբայ Հայրապետին, և երից աշակերտաց նորին:		٥١
24	12	Գշ. Ի. Պահք: Կատարումն գիւտին Թադէոսի և մօր նորա Հեղինեայ. Լո. Ծննդ. Յովհաննու Կարապետի		
25	13	Դշ. ԻԱ. Պահք:	٥	٥٢
26	14	Եշ. ԻԲ. Պահք: Սրբոցն Թէոդիտեայ զաղատացւոյն, և Թալիլեայ բժշկին, և եօ-	٦	٥٣

Լ	Օ	ՌԷՃԷՊ	Տ	Խ
		թնըն կուսանացն, որք յԱնկիւրիա կատարեցան:		
27	15	Ուր. ԻԳ. Պահք:	٧	٥٤
		☾Ա. Քառ. Ժ. 11. ր. 49: Պահոց օր:		
28	16	✠Շբ. ԻԴ. Գիւտ նշխարաց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ:	٨	٥٥
		Կիրք. Տարեգ. Թագադր. Վիկթորիա Ա. Թագուհւոյն Անգղիոյ:		
29	17	✠Կիր. ԻԵ. Գ. ՀՇ. Ա. Հրամ. Լո. Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի:	٩	٥٦
30	18	Բշ. ԻԶ. Սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի Անիկտոսի, և Փոտինոսի.	١٠	٥٧
1	19	Գշ. ԻԷ. Սրբոցն Դանիէլի մարգարէին, և երից մանկանցն Սեդրաքայ, Միսաքայ և Աբեդնագովի: Լո. Յուլիս: Ա. Նոհայ: 30 օր:	١١	٥٨
2	20	Դշ. ԻԸ. Պահք:	١٢	٥٩
3	21	Եշ. ԻԹ. Սրբոց Թարգմանչացն մերոց Սահակայ և	١٣	٦٠

Լ	Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Տ	Խ
		Մեսրոպայ ։		
4	22	Ուր· ԲՅ· Պհք ։	ժդ	կա

103րդ· Տարեդ· անկախութեան Միացեալ Նահանգաց Ամերիկայի ։

☉Լր· Լ· ժ· 2· ր· 41 ։
Պարզ եւ ջերմ։

Լ	Օ		Տ	Խ
5	23	Շբ· ԲԷ· Սրբոցն Տրդատայ թագաւորին, և Աշխէն տիկնոջն, և Խոսրովիդխտոյն ։	ժե	կբ
6	24	✠ Կիր· ԳՅ· Ն· Գիւտ տփոյ սուրբ Աստուածածնին ։ Յն· Ծնունդ Յովհաննու Կարապետին ։	ժզ	կգ
7	25	Բշ· ԳԷ· Սրբոցն Կալիստրատոսի, և քառասուն և ինն	ժէ	կդ

Լ	Օ	ՐԵՃԵՊ	Տ	Խ
		վկայիցն, և Գ ունկիանոսի քահանային ։		
8	26	Գշ· ԳՅ· Սրբոյն Զաքարիայ մարգարէին ։ Հր· Ծոմ հրկիզման տաճարին Երուսաղէմայ ։	ժը	կե
9	27	Դշ· ԳԷ· Պհք ։	ժթ	կզ
10	28	Եշ· ԳՅ· Ս· Եղիսէ մարգարէ ։	ի	կէ
11	29	Ուր· ԳԷ· Պհք ։ Յ· առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի ։	իա	կը

☾Վ· Լ· Քռ· Ժ· 15· ր· 16 ։
Տօթագին աւուրք ։

Լ	Օ		Տ	Խ
12	30	Շբ· ԳՅ· Սրբոց երկոտասան առաքելոցն Քրիստոսի, և սրբոյն Պօղոսի երեքտասաներորդ առաքելոյն ։ Յ· Նշխարաց առաքելոց ։	իբ	կթ

ՅՈՒԼԻՍ 31 ՕՐ
ՏՃ· ԹԷՄՈՒԶ

Լ	Օ		Տ	Խ
13	1	✠ Կիր· ԲԷ· Զ· Գբ· ա· ա ։ Բարեկենդան Վարդավառի պահոց ։	իգ	հ

Լ	Ս	ՅՈՒԼԻՍ	Տ	Ի
14	2	Բշ. ԺԵ. Ա. օր պահոց Վ˛ար: Յ. Գիւտ [illegible] Աստ-ուածածնին:	٢٤	٧١
15	3	Գշ. ԺԶ. Բ. օր պահոց Վ˛ար:	٢٥	٧٢
16	4	Դշ. ԺԷ. Գ. օր պահոց Վ˛ար:	٢٦	٧٣
17	5	Եշ. ԺԸ. Դ. օր պահոց Վ˛ար: Տծ. [illegible]:	٢٧	٧٤
		60րդ Տարեդ. ծննդ. Տ. Տ. Գէորգայ Դ. Ա. Կաթուղի-կոսին ամենայն Հայոց:		
18	6	Ուր. ԺԹ. Ե. օր պահոց Վ˛ար:	٢٨	٧٥
19	7	Շբ. Ի. Յիշատակ Տապա-նակին Նոյ. և տօն նորոգու-ութեան Եկեղեցւոյ: [illegible] Հրովէց: 30 օր:	٢٩	٧٦
		Խաւարումն արեգական է 21 [illegible] 6 [illegible] 13 ր. 32. [illegible] 15, ր. 28:		
		● Նոր. Լուս. ժ. [illegible] ր. 11: Պայծառ և Չերմ.		
20	8	Կիր. ԻԱ. ՎԱՐԴԱՎԱՌ: Տծ. [illegible]: 30 օր.	١	٧٧
21	9	Բշ. ԻԲ. Բ. օր Վ˛ար: Յիշ. [illegible] Հր. Ա: 30 օր.	٢	٧٨

Լ		ՃԱԳԱՆ	Տ	Ի
22	10	Գշ. ԻԳ. Գ. օր Վ˛արդավառի: Լ. [illegible] Տօմ. Հրովէց 50 օր:	٣	٧٩
23	11	Դշ. ԻԴ. Պահք: Յ. [illegible]:	[illegible]	٨٠
		◉ յԱ[illegible] ժ. 19. ր. 49: Տծ. [illegible]:		
24	12	Եշ. ԻԵ. Սրբոյն Եսայեայ մարգարէին:	٥	٨١
25	13	Ուր. ԻԶ. Պահք: Լ. [illegible]:	٦	٨٢
26	14	Շբ. ԻԷ. Սրբոցն Թադէոսի առաքելոյն, և Սանդխտոյ կուսին:	٧	٨٣
		☾ Ա[illegible] Բ[illegible] ժ. 10. ր. 33: Պարզ և Չերմ:		
27	15	Կիր. ԻԸ. Բ. գծն ի Վ˛արդ: [illegible]:	[illegible]	٨٤
28	16	Բշ. ԻԹ. Սրբոցն Կիպրիանո-սի եպիսկոպոսին, և քա-ռասուն և հինգ վկայիցն և որց կուսանացն Յուս-տինեայ, Նեփսիմեայ, և Քրիստինեայ:	[illegible]	٨٥
29	17	Գշ. Լ. Սրբոցն Աթանա-	١٠	٨٦

Լ	Օ	ՅՈՒԼԻՍ	Տ	Խ
		գինեայ եպիսկոպոսին, և տասն աշակերտացն, և հինգ կուսից։ Յ. Մարինեայ կուսին։ Տն. [illegible] Սուրբ [illegible]։ [illegible] Հր. [illegible] որ է Գործս [illegible]։		
30	18	Դշ. [illegible]. Պհք։	١١	٨٧
31	19	Եշ. [illegible]. Սրբոց Նախահարցն՝ Ադամայ, Աբէլի, Սեթայ, Ենովսայ, Ենովքայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յակոբայ, Յովսեփայ, Մովսէսի, Ահարօնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամփսոնի, Յեփթայեայ, Բարակայ, Գեդէոնի, և այլոց որոց Նախահարցն։ Ա. [illegible]։ 30 օր։	١٢	٨٨
1	20	Ուր. [illegible]. Պահք։ Յ. Եղիայի մարգարէին։ Լ. Օգոստոս։	١٣	٨٩
2	21	Շբ. [illegible]. Սրբոց որդւոց և թոռանց սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին	١٤	٩٠

Լ	Օ	ՇԱՊԱՆ	Տ	Խ
		Արիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկան, Գրիգորիսի և Դանիէլի։		
		⊕ Լր. Լս. ժ. 12. ր 49.։ Անձրեւաբեր [illegible]։		
3	22	※Կիր. [illegible]. գ. զկնի Վար։ [illegible]։ Տն. [illegible]։	١٥	٩١
4	23	Բշ. [illegible]. Սրց Մակաբայեցւոցն Եղիազարու քահանային, և Շամունեայ, և եօթն որդւոց նորին։	١٦	٩٢
5	24	Գշ. [illegible]. Սրբոց երկոտասան մարգարէիցն Ովսեայ, Ամովսայ, Միքիայ, Յովելեայ, Աբդիու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Յովնանու, Սոփոնիայ, Անգեայ, Զաքարիայ, և Մաղաքիայ։ Տն. [illegible]։	١٧	٩٣
6	25	Դշ. [illegible]. Պհք. Լր. [illegible]։	١٨	٩٤
7	26	Եշ. [illegible]. Սրբոցն Սոփիա, և երից դստերացն, Պիստոսի, Եղպիսի, և Ագապի։ Տն. [illegible]։	١٩	٩٥

Ն	Օ	ՅՈՒԼԻՍ	Տ	Խ
8	27	Ուր. ԺԱ. Պահք:	٢٠	٩٦
9	28	Շբ. ԺԲ. Սրբոց Հայրապե- տացն Աթանասի և Կիւրղի եւ Գրիգորի աստուածա- բանին:	٢١	٩٧
10	29	✻Կիր. ԺԳ. Դ. կ՛նի Վ. առ: ՀԶ. ա. բ. տ. Հաշտանէ:	٢٢	٩٨
		Վերջ. Քառ. Ժ. 8. ր. 52: Անձրեւաբեր Ջերմաբերան:		
11	30	Բշ. ԺԴ. Սրբոց Կիրակոսի, և մօրն Յուղիտայի, և որբ- րոցն Գորդիոսի, Պօղիկ- տոսի, և Գրիգորիսի:	٢٣	٩٩
12	31	Գշ. ԺԵ. Սրբոցն Վահա- նայ գողթնացւոյն, Նու- գինեայ կուսին, և հօրն Փիլիպպոսի, և մօրն Կղօ- դիայ, և երկուց եղբարցն Ներգեայ և Ապիոնի, և երկուց Դերբինեացն: Յ. Բէթլէհէմ. Ս. Աստուածածնի:	٢٤	١٠٠

ՕԳՈՍՏՈՍ 31 ՕՐ

ՏՃ. ԱՒՕՍՏՈՍ

Ն	Օ		Տ	Խ
13	1	Դշ. ԺԶ. Պհք. Յ. Մկրտ- չուհոց Ս. Աստուածածնի:	٢٥	١٠١
14	2	Եշ. ԺԷ Սրբոց Նուգինէոսի Մակարիոսի, Վալերի- ոսի, Կանդիդոսի, և Ա- կիւղասայ:	٢٦	١٠٢
15	3	Ուր. ԺԸ. Պհք: Լռ. Վերա- փոխ. Ս. Աստուածածնի:	٢٧	١٠٣
16	4	Շբ. ԺԹ. Եփեսոսի Ս. ժողո- վոյն երկու հարիւր հայ- րապետացն:	٢٨	١٠٤
17	5	Կիր. Ի. Ե. կ՛նի Վ. առ. ՀԶ. Բ. տ: Բարեկենդան առաջ Աստուածածնի պահոց:	٢٩	١٠٥
18	6	Բշ. ԻԱ. Ա. օր պահոց Աստ- ուածածնի Աւետեաց Ժ օր: Յ. Վարդավառ:	٣٠	١٠٦
		Նոր Լուս. Ժ. 2. ր. 42: Անուշահեղ տաքութի:		

Լ	Օ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Տ	Խ
		49րդ. տարեդ. ծննդեան Յրանսուա Փօղէֆ Ա. կայսեր Աւստրիոյ .		
19	7	Գշ. ոչ. Բ. օր պահոց Աստ.: Տն. Քանանացւոյն:20 օր:	١	١٠٧

Լ	Օ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Տ	Խ
		3րդ. Տարեդ. գահակալ. Սուլթան Համիտ Բ. կայսեր Թուրքիոյ .		
20	8	Դշ. ոչ. Գ. օր պահոց Աստ.: Հր. Խլղուլ 29 օր:	٢	١٠٨
21	9	Եշ. Բչ. Դ. օր պահոց Աստ.: Տօմ. Աւելեաց:5 օր:	٣	١٠٩
22	10	Ուր. Բէ. Ե. օր պահոց Աստ.	٤	١١٠
23	11	Շբ. Գչ. Տօնհաստատութի սրբոյ Էջմիածնի: Նաւակատիք:	٥	١١١

Լ	Օ	ՌԱՄԱԶԱՆ	Տ	Խ
		Տօմ. Նաւասարդ 30 օր. և Տարեմուտ :		
24	12	❋Կիր. Գէ. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ ՍԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:	٦	١١٢
		◉ Է Կայսն. Ժ. 3. Ր. 8: Տն. [illegible] :		
		☽ Ան. Քառ. Ժ. 20. Ր. 45: Բարեխառն եղանակ:		
25	13	❋Բշ. Դչ. Բ. օր Վերափոխման: Յիշատակ մեռելոց:	٧	١١٣
		5րդ. Տարեդարձ ծննդ. Լուդովիկոս Բ. Թագաւորին Պաւարիայի :		
26	14	Գշ. Դէ. Գ. օր Վերափոխ.: Ըստ տօմարի մերոյ Նաւասարդ 30 օր և Տարեմուտ ՌՅԽԹ – 1320 Ռումիանին :	٨	١١٤
		25րդ. Տարեդ. Թագաւորութեան կայսեր Ռուսիոյ:		
27	15	Դշ. Եչ. Պահք: Դ. օր Վ. եր: Ց. Վերափոխման Ս. Աստուածածնի:	٩	١١٥
28	16	Եշ. Զէ. Ե. օր Վերափոխ.: Լ. Օրհնութեան Խաղողոյ:	١٠	١١٦
29	17	Ուր. Բչ. Զ. օր Վ. երա: Պհք:	١١	١١٧

		ՕԳՈՍՏՈՍ	Տ	Խ
		Լր. Գլխատման Յովհաննու Մկրտչին։		
30	18	Շբ. Բէ. Է. օր Վերափոխման։ Ա. Նոտար 30 օր։	١٢	١١٨
	19	Կիւր. Գյ. Ը. օր Վերափոխ.	١٣	١١٩
1	20	Բշ. Գէ. Թ. օր Վերափոխման։ Լր. Սեպտեմբեր։	١٤	١٢٠
		Լր. Լո. Ժ. Է. Ր. 3։ Զովարար պարզութեան։		
2	21	Գշ. Դյ. Սրբոցն Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց սուրբ Աստուածածնի, եւ կանանցն իւղաբերից։	١٥	١٢١
3	22	Դշ. Դէ. Պահք։	١٦	١٢٢
4	23	Եշ. Եյ. Սրբոյն Երեմիա մարգարէին։ Յ. Ժ. օր Վերափ։	١٧	١٢٣

Տրդ. Տարեդարձ Հաստատ.

Լ	Օ	ՌԱՄԱԶԱՆ	Տ	Խ
		տութեան Հանրապետութեան Գաղղիոյ։		
5	24	Ուրբ. Զէ. Պահք։	١٨	١٢٤
6	25	Շբ. Բյ. Սրբոց Առաքելոյն Թովմայի Յակովբայ եւ Շմաւոնի։	١٩	١٢٥
7	26	Կիւր. Բէ. Գ. գլխի Վերա։ Գիւտ գօտւոյ Ս. Աստուածածնի։ Հարանց։	٢٠	١٢٦
8	27	Բշ. Գյ. Սրբոյն Ստեփաննոսի Սիւնեցւոյն, և սրբոց վկայիցն Գոհարինեայ, Դամիդոսի, Տուքիկոսի և Թատիկոսի։ Լր. Ծնունդ ՍԲ Աստուածածնի։	٢١	١٢٧
9	28	Գշ. Գէ. Սրբոց մարգարէիցն Եզեկիէլի, Եզրի, և Զաքարիայ հօրն Յովհաննու Մկրտչին։	٢٢	١٢٨
		Վ.Լ. Փոս. Ժ. 3. Ր. 13։ Աներժելի եղանակ։		
10	29	Դշ. Դյ. Պահք։ Յ. Գլխատման Յովհաննու Կարապետին։	٢٣	١٢٩

Տէրդ. Տարեդարձ Գահ.

Լ	Օ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Տ	Խ

Նասր-էտ-տին Շահին Պարսից :

Լ	Օ		Տ	Խ
11	30	Եշ. դէ. Սրբոյն Յովհաննու կարապետին, եւ Յոբայ արդարոյն :	٣٠	١٣٠
12	31	Ուր. ռյ. Պահք։ Յն. Գիւտ գօտւոյ Ս. Աստուածածնին :	٣١	١٣١

5Նրգ. Տարեդարձ Ծննդ. Սուլթան Համիտ Բ. կայսեր թուրքիոյ .

Լ	Օ		Տ	Խ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ՕՐ

ՏՃ. ԻԲԼՈՒԼ

Լ	Օ		Տ	Խ
13	1	Շբ. ռէ. Նիկիոյ սուրբ ժողովոյն երեք հարիւր ասան և ութ հայրապետաց։ Յ. Սէ. [illegible]	٢٦	١٣٢
14	2	Կիր. բյ. Դ. զկնի Վերա։ Լ. Տօն [illegible] Տն. Գ. [illegible] :	٢٧	١٣٣
15	3	Բշ. բէ. Սրբոյն Անդրէի զօրավարին, եւ բանակին, կայմնիկոսի և Դոմետեա վկայիցն :	٢٨	١٣٤
16	4	Գշ. գյ. Սրբոյն Անդրիանոսի, եւ կնոջն Անատօլեայ, թէոդորոսի, և Եւլեւթերիոսի վկայիցն։ Տն. Աւէտէ	٢٩	١٣٥

Ն. Լո. ժ. 13. ր. 33։ [illegible]

Լ	Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
17	5	Դշ. ԺԷ. Պահք: Տն. Շեկեկու 50 օր, և Պօղոսեան Երեք օր:	١	١٣٦
18	6	Եշ. ԺԸ. Սրբոցն Աբրահամու և Խորենայ, և անարծաթ բժշկացն Կոզմայի և Դամիանոսի, և Աստուածատուրայ վկային: Ցն. Միքայէլի հրեշտակապետին. ի [illegible] [illegible] [illegible]: Հր. Թւէ 50 օր և Տարեմուտ 5640 [illegible] [illegible], [illegible] 2:	٢	١٣٧

7րդ. Տարեդարձ Գահա. Օսգար Բ. Թագաւորին Շուէտի և Նորվէկիոյ:

Լ	Օ		Տ	Խ
19	7	Ուր. ԺԹ. Պահք:	٣	١٣٨
26	8	Շբ. Ի. Ծնունդ Սուրբ	٤	١٣٩

Լ	Օ	ՇԵՎՎԱԼ	Տ	Խ
		Աստուածածնի ի յԱնոյ [illegible]: [illegible] Ց.		
21	9	Կիր. ԻԱ. Ե. զինի Վերա: Հբ. Բ. ա: Բարեկենդան Ս. Խաչի պահոց: Լս. Մարտիրոսաց [illegible]: Հր. Ծով [illegible] [illegible] Գաբրիէլ [illegible] Աքէլ[illegible]:	٥	١٤٠
22	10	Բշ. ԻԲ. Ա. օր պահոց խաչի: Ցայգ. Հովուի: 30 օր:	٦	١٤١
2	11	Գշ. ԻԳ. Բ. օր պահոց խաչի: Աշնանամուտ և Հաւասարօր [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible]: Տն. [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible], և [illegible] [illegible] [illegible] Նեղուն:	٧	١٤٢
		Առ. Թես. ժ. 3 բ. 27: Հողմն [illegible] և [illegible] [illegible]:		
		Ի Կլի[illegible]. ժ. 22. բ. 23: Տն. Միհրան:		
2		Դշ. ԻԴ. Գ. օր պահոց խաչի:	٨	١٤٣
5		Եշ. ԻԵ. Դ. օր պահոց խաչի: Տօն. Հովուի 30 օր:	٩	١٤٤
6		Ուր. ԻԶ. Ե. օր պահոց խա:	١٠	١٤٥

Լ	Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
		Ց. խաչվերաց և պահք:		
27	15	Շբ. դէ. Տօն Եկեղեցւոյ ի նաւակատիս սուրբ խաչին: Հր. [illegible] Տօն [illegible] որ է [illegible], և է նոյն ժամ մեծ:	١١	١٤٦
28	16	Կիր. ժյ. ԽԱՉՎԵՐԱՑ:	١٢	١٤٧
29	17	Բշ. ժէ. Տօն խաչին: Յիշատակ մեռելոց: Լու. [illegible] : Ա. Թէշրայ 30 օր:	١٣	١٤٨
		Ծնդ. Տարեդ. Ընտրութե. Գէորգ Դ. մեծահամբաւ կաթողիկոսին ամեն. Հայոց:		
30	18	Գշ. ժը. Տօն Եկեղեցւոյ: Լ. Տօն [illegible]	١٤	١٤٩
		Լր. Լու. ժ. 10. ր. 16: [illegible]		
1	19	Դշ. ժթ. Պհք: Տօն Եկեղեցւոյ: Լու. [illegible]	١٥	١٥٠
2	20	Եշ. ի. Տօն Եկեղեցւոյ: Լու. [illegible] Հր. [illegible] Տօն [illegible]	١٦	١٥١

Լ		ՇԵՎՎԱԼ	Տ	Խ
		[illegible] որ է [illegible] օր:		
3	21	Ուր. իէ. Պհք: Տօն խաչին:	١٧	١٥٢
4	22	Շբ. իը. Տօն խաչին:	١٨	١٥٣
5	23	Կիր. իթ. Ե. կիրակի խաչին: [illegible] Բարեկենդան Վարդավառ խաչին: [illegible]	١٩	١٥٤
6	24	Բշ. [illegible] Պհք: Սրբոցն Մամասայ, Փիլիփոսիմոսի, և Սիմէոնի Սիւնակեցին: Ց [illegible]	٢٠	١٥٥
7	25	Գշ. [illegible] Պահք: Սրբոց կուսանացն Փեփրոնեայ, և Մարիանեայ, և Շուշանայ դստեր մեծին Վարդանայ:	٢١	١٥٦
8	26	Դշ. [illegible] Պհք: [illegible]	٢٢	١٥٧
		[illegible] Բու. ժ. 21. ր. 13: [illegible]		
9	27	Եշ. [illegible] Պհք: Սրբոց հայրապետացն Բարսեղի, Անթիմոսի և Իրանոսի:	٢٣	١٥٨
10	28	Ուր. [illegible] Պահք:	٢٤	١٥٩

Ն	Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
11	29	Շբ· ՃԷ· Սրբոցն Գէորգայ զօրավարին, Ագաթոնոսի և Բիամինոսի երգեցողին։	٢٥	١٦٠
12	30	☩ Կիր· ՃԶ· Գ· զկնի խաչի։ Վարագայ սուրբ խաչ։ Ռ· Կիւրակէ եօթն շաբաթւոյ։ Հարսանիք։	٢٦	١٦١

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՕՐ

ՏՃ· ԹԵՇՐԻՆԻ ԷՎՎԷԼ

Ն	Օ		Տ	Խ
13	1	Բշ· ՃԷ· Ս· Գութեի Գլխեցւոյն, և որդ վկայիցն Գամբեռոսի և Գամբեռուհւոյն։	٢٧	١٦٢
14	2	Գշ· ՃԶ· Սրբոյն Ծառատրէոսի, և կնոջն Թէոփիստեայ, և երկուց որդւոցն, և որբոց կուսանացն Երմոնեայ և Նէքտառինեայ։	٢٨	١٦٣
15	3	Դշ· ՃԻ· Պահք։	٢٩	١٦٤

Նոր· Լու· Ժ· 20· ր· 51։ Բուրկէտան եղանակ։

Ն	Օ	ՋԻԼԳԱՏԷ	Տ	Խ
16	4	Եշ· ՃԶ· Սրբոց իշխանացն Սահակայ և Համազասպայ։ ՏԻ· Չէհիրտէ 50 օր։	١	١٦٥
17	5	Ուր· ՃԷ· Պահք։	٢	١٦٦
18	6	Շբ· ՃԶ· Սրբոց եօթանասուն և երկու աշակերտացն Քրիստոսի։ Լ· Գ· Խասըմ աւելորդն է։ Հր· Խեմսատին 29 օր։	٣	١٦٧
19	7	☩ Կիր· ՃԷ· Դ· զկնի խաչի։ ՃԲ· Բ· Փ· Ա։ Ը· Կիւրակէ եօթն շաբաթւոյ։ Հարսանիք։	٤	١٦٨
20	8	Բշ· ՃԶ· Սրբոցն փոխաստ հայրապետին, և Ներսիսի հեռաւորին Առաքելոյ։	٥	١٦٩
21	9	Գշ· ՃԷ· Սրբոց կուսանացն Թեկղի, Վասիլեայ և Պեղլեայ։	٦	١٧٠
22	10	Դշ· ՃԶ· Պհք· Յոյսմ· Սահմ։ 50 օր։	٧	١٧١

Առաջ· Քառ· Ժ· 15· ր· 37։ Փոփոխական։

Ն	Օ		Տ	Խ
23	11	Եշ· ՃԷ· Սրբոցն Պանդալեոնի բժշկին, Երմոլեայ քահանային, և Սղոմոնեայ կուսին։	٨	١٧٢

Լ	Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
24	12	Ուր. ԲՅ. Պահք :	٩	١٧٣
		☼ ի կշիռն. ժ. 2. ր. 34 : Տճ. Աշնան:		
25	13	Շբ. ԲԻ. Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսիսի քերթողին, Դաւթի անյաղթ փիլիսոփային, Գրիգորի Նարեկացւոյն, Ներսիսի Շնորհալւոյն և Ներսիսի Լամբրոնացւոյն: Տօն Սահ. 50 օր	١٠	
26	14	✠ Կիր. ԳՅ. Ե. գլխի խաչ: ՃԷ ա. բ. գ. ա : Գ. Կէօրօլի խօլին չըքաքիլըր: Հըրահ.	١١	١٧٤
27	15	Բշ. ԴԻ. Գիւտ նշխարաց սրբոյն Գրիգորի Աղուանից կաթուղիկոսին, և սրբոց Հարցն Թաթուլայ, Վարոսի, Թովմայի, Անտոնի և Կրօնիդեայ, և եօթն խոստովանողացն, որք յԻննակնեայ վանին կատարեցան :	١٢	١٧٥
28	16	Գշ. ԵՅ. Սրբոց առաքելոյն Անանիայի, Մատթէի,	١٣	١٧٦

Լ	Օ	ՋԻԼՔԱՏԷ	Տ	Խ
		Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու, Շիղայի, և Սիղուանոսի:		
29	17	Դշ. ԶԻ. Պահք Ա. Դռան: 50 օր	١٤	١٧٧
30	18	Եշ. ԷՅ. Սրբոցն Գիմնէսիոսի Արխապաղայեցւոյն, Տիմոթէոսի և Տիտոսի: Յն. [illegible]	١٥	١٧٨
		☾ Լր. Լս. ժ. 10. ր. 27: Մէյլի [illegible]		
31	19	Ուր. ԹՅ. Պահք:	١٦	١٧٩
		Տարեդարձ Ծննդ. Լուի Ա. Թագաւորին Փորթուգալի:		
1	20	Շբ. ԺՅ. Սրբոց Աւետարանչացն Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասու, և Յովհաննու: Յն. Մուքատտէս [illegible] Նոյեմբեր, [illegible]	١٧	١٨٠
2	21	✠ Կիր. ԺԱ. Զ. գլխի խաչի: ՃԲ. բ. գ. ա: Դ. Կէօրօլի խօլին չըքաքիլըր: Հըրահ:	١٨	١٨١
3	22	Բշ. ԺԲ. Սրբոցն Ղուկիա	١٩	١٨٢

Լ	Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
		նոսի հայրապետացն, և Ցովսեփայ աստուածահօրըն, և միւս Ցովսեփայ արեմաթացւոյն, և բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու, և քերցն նորա Մարիամու և Մարթայի: Լ. Յիշատակ համօրէն ննջեցելոց:		
4	23	Գշ. Գէ. Սրբոցն Թէոդիտոնի քահանայինն, և Զենոնի զինուորին, և Մակարայ. Եւդոկեայ, և Ռամերայ ։	Ի	ՃՁԳ
5	24	Դշ. Գզ. Պահք ։	ԻԱ	ՃՁԴ
6	25	Եշ. Գէ. Սրբոց Խարիթեանց և որոց վկայիցն Արտեմեայ, և Քրիստափորի, և երկուց կանանցն կալինիկեայ և Ակիլինեայ.	ԻԲ	ՃՁԵ
7	26	Ուր. Աձ. Պահք: Ըն. Դեմետրեայ վկային: Տն. Գոհար:	ԻԳ	Ա
		ՇԼ.Է. Դու. ժ. 10. ր. 13։ Խոնաւոտ օր։		
8	27	Շբ. Աէ. Սրբոց երկոտասան վարդապետացն Ռէթէոսի, Դիոնեսիոսի, Նէգրես-	ԻԴ	Բ

Լ	Օ	ԶԻԼԳԱՑԷ	Տ	Գ
		տրոսի, Աթանասի, Կիւրղի Երուսաղէմացւոյն, Եւ Եփրեմի Խուրին Ասորւոյ, Բարսղի կեսարացւոյն, Գըրիգորի Նիւսացւոյն, Գըրիգորի աստուածաբանին, Եպիփանու կիպրացւոյն, Յովհաննու ոսկեբերանին եւ Կիւրղի աղեքսանդրացւոյն:		
9	1	Ե Կիր. Բձ. Ե. զկնի խաչի: Գիւտ խաչ. Ե. Կիրակէ Եօթն շաբաթուց: Հարանցն:	ԻԵ	Գ
10	2	Բշ. Բէ. Սրբոցն Անաստասայ քահանային, և Վարոսի և Թէոդորիտեայ, և որդւոց նորա, և որոց ընդ նըմա կատարեցան:	ԻԶ	Դ
11	3	Գշ. Գձ. Սրբոց Հռիփսիմեանց, որք ի Սամոսատ կատարեցան. եւ սրբոյն Աւքսենտեայ սեբաստացւոյն, և Բարեկայ ծերոյն, և ութսուն և չորից աշակերտաց նորին:	ԻԷ	Ե
		18րդ. Տարեդարձ. Գա-		

Լ	Օ	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
		Հակող. Լուի Ա. Թագաւորին Փորթուգալի:		

Լ	Օ		Տ	Գ
12	31	Եշ. Ժէ. Պահք:	٢٨	·

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30 ՕՐ

ՏՃ. ԹԷՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ

Լ	Օ		Տ	Գ
13	1	Եշ. Դ3. Սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերանին: Ցն. Կողմայէ և Դամիանոսի:	٢٩	٧
14	2	Ուր. Ժէ. Պահք:	٣٠	٨

Լ	Օ	ԴԻԼՀԻՃՃԷ	Տ	Գ
		Ծն. Լս. ժ. 10. ր. 61 Աստղաբաշխէր հաշուով:		
15	3	Շբ. Դ3. Ամենայն սրբոց հնոց և նորոց, յայտնից եւ անյայտից: Տ. Զիլհիճճէ 29 օր:	·	٩
		16րդ. Տարեդարձ Գահ Քրիստիան Թ. Թագաւորին Տանիմարքայի:		

Լ	Օ		Տ	Գ
16	4	Կիր. Ժէ. Ը. գինի խաչի- հք. ք. ա: Զ. Կիւրակէին եօթն լուսաւորչաց: Հարցեր: Հր. Քառաղէա 50 օր:	·	١٠
17	5	Բշ. Բ3. Սրբոցն Ստեփաննո-	٣	١١

Ն	Օ	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
		ոսի Հռոմկլայ հայրապետին, եւ քահանայից, եւ սարկաւագաց, եւ ժողովրդոց:		
18	6	Գշ: Բէ· Սրբոցն Ակեփսիմեայ եպիսկոպոսին, եւ Յովսեփայ քահանային, Այիթալայ սարկաւագին, եւ Պղատոնի վկային:	٤	١٢
19	7	Դշ: Քյ· Պահք:	٥	١٣
20	8	Եշ: Քէ· Սրց հայրապետացն Մետրոփանոսի, Աղեքսանդրոսի, եւ Պօղոսի խոստովանողին, եւ սրց Նոտարացն Մարկիանոսի եւ Մարտիրոսի: Յ· Միքայէլի հրեշտակապետին, եւ ամենայն երկնային զօրաց:	٦	١٤
21	9	Ուր· Գյ· Պահք: Լո: [illegible] Տրէ 30 օր:	٧	١٥
		◐ Առ· քառ· ժ· 3· ր· 57: Հովմային:		
22	10	Շբ· Դէ· Սրբոց Հրեշտակապետացն Գաբրիէլի եւ Միքայէլի, եւ ամենայն երկ-	٨	١٦

Ն	Օ	ԶԻԼՀԻՃՃԷ	Տ	Գ
		նային զօրացն:		
		◎ Ա[illegible]· ժ·21· ր·31: Տն· Գամէս:		
23	11	✠ Կիր· այ· Թ· գլխի խաչի: [illegible]	٩	١٧
24	12	Բշ: աէ· Սրբոցն Մելիտոսի անտիոքայ հայրապետին, եւ Մինասայ եգիպտացւոյն, եւ միւս Մելիտոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ քահանային, եւ Շինու սարկաւագին: Յն· Յովհաննու [illegible] Տօն· Տրէ: 30 օր: [illegible]	١٠	١٨
25	13	Գշ: Բյ· Սրբոցն Դեմետրեայ վկային, եւ Բասիլիսկոսի քահանային: Յ· Յովհաննու ոսկեբերանին:	١١	١٩
26	14	Դշ: Բէ· Պհք: Յ· Փիլիպպոսի առաքելոյն եւ Բարթողիմէոսի [illegible]	١٢	٢٠
27	15	Եշ: Քյ· Սրբոցն Գուրիասայ, Սամոնասայ, եւ Աբիբոսի սարկաւագին, Թամոնսոսի միայնակեցին, եւ Մանկա-	١٣	٢١

Լ	Օ	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
		նըն խոստովանողին, և Հիւսիւքոսի զինաւորին ։ Յն. Սկիզբն բարեկենդանի պահոց Ծննդեան։		
28	16	Ուր. ՁԷ. Պահք։ Յն. Մատթէոսի աւետարանչին։ Ա. Հաւրեայ 50 օր։ 22րդ. Տարեդ. Ծննդ. Ալֆոնսս ԺԲ. Թագ. Սպանիոյ։	١٤	٢٢
29	17	Շբ. ՁԸ. Սրբոց Առաքելոցն Անդրէի, և Փիլիպպոսի։ ☾ Լր. Լս. Ժ. 6. ր. 11։ Պարզ և ցուրտ։	١٥	٢٣
30	18	❋Կիր. ՁԹ. Ժ. գինի՝ խաչի ։ ՀԲ. Դ. ձա. [illegible] Բարեկենդան Յիսնակաց պհց։ Լտ. Առաջին կիրակէ գալստեան, որ է սկիզբն [illegible] պահոց Ծննդեան. և Անդրէի առաքելոյն։	١٦	٢٤
1	19	Բշ. Ղ. Ա. օր պահոց Յիսն։ Լտ. [illegible]։	١٧	٢٥
2	20	Գշ. ՂԱ. Բ. օր պահոց Յիսն։ 3րդ. Տարեդարձ Ծննդ. Փետրոս Բ. կայսեր Բրազիլ։ 5րդ. Տարեդարձ Գահ.	١٨	٢٦

Լ	Օ	ԶԻԼՀԻՃՃԷ	Տ	Գ
		  Ֆրանսուա Ժօզէֆ կայսեր Աւստրիոյ։		
3	21	❋Գշ. ՂԲ. Գ. օր պհոց Յիսն։ Ընծայումն Ս. Աստուածածնի ի տաճարին։ Լտ. Յ։	١٩	٢٧
4	22	Եշ. ՂԳ. Դ. օր պահոց Յիսն։	٢٠	٢٨
5	23	Ուր. ՂԴ. Ե. օր պահոց Յիսն։ Ըմբանող։ Տն. [illegible]։	٢١	٢٩
6	24	Շբ. ՂԵ. Սրբոցն Գրիգորի և Նիկողայոսի սքանչելագործ հայրապետացն, և միւս Նիկողայոսի հայրապետին և Մելիտնոյ եպիսկոպոսին։ Լտ. Նիկողայոսի [illegible]։	٢٢	٣٠

Լ	Օ	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
7	25	Կիր· ԻԵ· Ա· Յիս: Ճր· Ե· Դ· ու: Հարանց: ◐ Վ. Ք. Թու· Ժ· 5· Ր· 19: Խոնաւ եւ ցուրտ:	ԻԳ	ԼԱ
8	26	Բշ· ԻԶ· Սրբոց կուսանացն Յուլիանեայ և Վասիլուհեայ: Լր· Օշականի տօնէ Աստուածածնի:	ԻԴ	ԼԲ
9	27	Գշ· ԻԷ· Սրբոյն Ղունկիանոսի քահանային, և որդն, Տարագրոսի, Պրոբոսի, Անդրոնիկոսի, Ընեսիմեայ, և այլոց աշակերտաց սըրբոյն Պօղոսի:	ԻԵ	ԼԳ
10	28	Դշ· ԻԸ· Պհք: Հր· Խոնաւութիւն է Գիշերն պայծառ: Մրգ· Տարեդարձ Գահ Լէօբոլտ Բ· Թագաւորին Պելճիգայի:	ԻԶ	ԼԴ
11	29	Եշ· ԻԹ· Սրբոյն Կղեմեայ հայրապետին, եւ Բագարատայ Տաւրմենեայ եպիսկոպոսին:	ԻԷ	ԼԵ
12	30	Ուր· Լ· Պհք: Ցն· Անդրէի առաքելոյն:	ԻԸ	ԼԶ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՕՐ

ՏՃ· ՔԵԱՆՈՒՆՆ ԷՎ.Վ.ԷԼ

Լ	Օ		Տ	Գ
13	1	Շբ· ԻԹ· Սրբոց Առաքելոց և առաջին լուսաւորչացն մերոց Թադէոսի և Բարթուղիմէոսի: ◐ Նն· Լս· Ժ· 20· Ր· 32: Ջերմաբեր առաւօտ:	ԻԹ	ԼԷ
14	2	Կիր· ԻԹ· Բ· Յիս: Ճր· Դ· ու: Հրանց: Տ· Մահապարտ 30 օր ետ պարէնտն ՌՄՂԷ Բազին:	Ա	ԼԸ
15	3	Բշ· Լ· Սրբոյն Գնարբոսի եպիսկոպոսին, և Մերկերիոսի զինուորին, և որդն Յակովկայ եւ իրաւափառայ:	Բ	ԼԹ
16	4	Գշ· ԼԱ· Նախավկայ և անդրանիկ Թագաւորին մերոյ որյն Աբգարու: Հ· Թեբեթ 29 օր: Յ· Կ. ամանակաւոր էր:	Գ	Խ
17	5	Դշ· ԼԲ· Պհք:	[illegible]	[illegible]

Լ.	Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
18	6	Եշ. ոէ. Սրց Հարցն եգիպտացւոց Պօղոսի, Պօղոյ, Մակարայ, Նուպրի, Յովհաննու գրնեցւոյն, Յովհաննու կարճահասակին, Նեղոսի, Արսենի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմենի, և այլոց սրբոց Հարց: Ց. Նէկօղայօսէ հայրապետին դոլդուղունու նաւալերու:	٥	٢٢
19	7	Ուր. ջյ. Պհք:	٦	٢٣
20	8	Շբ. ջէ: Սրբոյն Նիկողայոսի Զմիւռնիոյ սքանչելագործ հայրապետին: Ան. Քառ. Ժմ. 21. ր. 26: Զերմաժամանակ անցնի:	٧	٢٤
21	9	❄ Կիր. ջյ. Գ. Յիս: Յղութիւն սուրբ Աստուածածնի ի Յաննայէ: Ա. Յ: Բարեկենդան սուրբ Յակոբայ պահոց: Յայտ. Քաղց: 30 օր: Լա-թուղմայէ տօնէլույն:	٨	٢٥
22	10	Բշ. ջէ. Պհք: Սրբոցն Մինասայ, Երմոգինեայ, և Գրաքոսի, և կանանց ող-	٩	٢٦

Լ	Օ	ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ	Տ	Գ
		քատացն Յովհաննու և Ալէքսիանոսի: Զմեռնամուտ և արևադարձ Այծեղջեր: Ցերեկն սկսանէ երկարել և գիշերն կարճանալ: Տ. Խոսրով Շիրակեան կամ եղ-ծեալ արդայն, որ է առաջին օր գարնանօրեայ մահն յե-մբրան: որ խուէ Գարանէլ: Այծեղջեր. Ժ. 6. ր. 9: Տն. Ճեոր:		
23	11	Գշ. ջն. Պհք: Սրբոցն Կոռնելիոսի հարիւրապետին, և Շմաւոնի ազգականին Քրիստոսի, և Պօղիկարպոսի հայրապետին Զմիւռնիոյ, և սրբ վկայիցն, որք յարեւելս կատարեցան: Տ. Աւետարէ կանոնէ:	١٠	٢٧
24	12	Դշ. ջէ. Պհք: Ց. Սպիրիդոնի եպիսկոպոսին: Տօն. Քաղց: 30 օր: Յիրդ. Տարեդ. Ծննդ. Ժօրժ Ա. Թագաւորին Հէլլենաց:	١١	٢٨

Լ	Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
25	1[?]	Եշ. ԱՅ. Պհք: Սրբոցն Եւստրատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգինէոսի, Որեստեսի, և Մարդարիոսի: Լր. Ծնունդ Տեառն: Հր. Ծով վերջ պաշտաման Երուսաղէմ է Նաւաւորութեան:	١٢	٤٩
26	14	Ուր. ԱԷ. Պահք: Լր. Ստեփաննոսի նախավկային:	١٣	٥٠
27	15	Շբ. ԲՅ. Սրբոցն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին, Մարուգէի ճգնաւորին, և Մելիտոսի եպիսկոպոսին: Լր. Յովհաննու առաքելոյն:	١٤	٥١
28	16	✠Կիր. ԲԷ. Դ. Ցիս: հբ. ք. ա: Հարանց: Լր. Մանկանցն Բեթղեհեմի: Ա. Արամ: 20 օր: Ցուրտ ձմեռնային լուսին խաւարի է 24 ժամն երր 6 ժամանակուն ժամ 60. ր 15. և տևէ մինչ 2. ր. 57.	١٥	٥٢
29	17	Բշ. ԳՅ. Սրբոց հայրապետացն Իգնատիոսի և Ագգէի և Մարութայի եպիսկոպոսին: ②Լր. Լս. ժ. 1. ր. 25: Ձիւնաբեր տարր:	١٦	٥٣

Լ	Օ	ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ	Տ	Գ
30	18	Գշ. ԳԷ. Սրբոցն Թէոպոմպոսի եպիսկոպոսին, և Թէոնայ վկային, և չորից զինուորացն Բասոսի, Եւսեբի, Եւտիքէի, և Բասիլիդեայ:	١٧	٥٤
31	19	Դշ. ԴՅ. Պհք: Լ. Սեղբեստրոսի Հռովմայ հայրապետին:	١٨	٥٥
1	20	Եշ. ԴԷ. Սրբոց կուսանացն Ինդոսի և Թոմնայի, և Գորգոնիոսի քահանային, և երկուց բիւրուցն, որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացւոց: Լ. Յունուար և տարեմուտ 1880 ամին, և տօն Տնօրէնութեան Տեառն:	١٩	٥٦
2	21	Ուր. ԵՅ. Պհք:	٢٠	٥٧

18րդ Տարեգ. գահակալ.

Լ	Օ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Տ	Գ
		Ակյեօմ կայսեր Գերմանիոյ		
3	22	Շբ. ու. Սրբոյն՝ Բարսղի հայրապետին և եղբօր նորին Գրիգորի Նիւսացւոյն Սեղբեստրոսի Հռոմայ հայրապետին, և Աբբայ Եփրեմի Խուրին ասորւոյ:	٢١	٥٨
		Կրդ. Տարե. գաշակ. Ալֆոնս ԺԳ. Թագաւորին Սպանիոյ:		

Լ	Օ		Տ	Գ
4	23	※ Կիր. ԲՅ. Ե. Ցիա: Հբ. փ. ա:	٢٢	٥٩
5	24	Բշ. ԲԷ. Սրցն Դաւթի մարգարէին, և Յակոբայ առաքելոյն: ԲՆ. Ճրագալոյց Ծննդեան:	٢٣	٦٠

Լ	Օ	ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ	Տ	Գ
		☽ Վ. ր. Քո. ժ. 16. ր. 50:		
		Խոյանալ և ցուրտ:		
6	25	Գշ. ԲՅ. Սրբոյն Ստեփաննոսի նախասարկաւագին և առաջին մարտիրոսին: Յ. Ծննդեան Տեառն, և [illegible] Յանուարի Լ. Յայտնութեան:	٢٤	٦١
7	26	Դշ. ԲԷ. Պհք: Յ. Բ. օր Ծննդ.	٢٥	٦٢
8	27	Եշ. ԲՅ. Սրբոց Առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի: Յ. Գ. օր Ծննդեան և Ստեփաննոսի նախավկային:	٢٦	٦٣
9	28	Ուր. ԲԷ. պհք:	٢٧	٦٤
10	29	Շբ. ԲՅ. Սրբոց Որդւոցն Որոտման Յակոբայ առաքելոյն, և Յովհաննու աւետարանչին: Բարեկենդան Ծննդեան:	٢٨	٦٥
11	30	※ Կիր. ԲԷ. Ա. օր պհց Ծննդ.:	٢٩	٦٦
12	31	Բշ. ԲՅ. Բ. օր պահոց Ծննդ.:	٣٠	٦٧
		◉ Ծն. լուս. ժ. 7. ր. 47:		
		Ձիւնաբեր հողմանք:		

ԲԱՆԱՑԻՐՔ ՌՈՒՄԷԼԻԻ

Իզուին բանայըրը	Մարտի	6
Դմըշլար Մայիս 22. Սեպտ. 18.	Դեկ.	6
Թռնովա	Ապրիլ	23
Ճումայա, ի Շումնու	,,	27
Նիքիֆոր Ապրիլ 30.	Սեպտ.	19
Բազարճըք	Մայիս	4
Խարբադըը	,,	5
Իսլիմեայ	Յունիս	30
Քումբուլուեայ	Յուլիս	17
Շիշդով	Օգոստ.	2
Ալասօնեայ	,,	6
Եանեայ	,,	18
Զաթալճայ	,,	20
Ուզունճաօվա	Սեպտ.	12
Օխրիա և Թըռնովա	,,	9

ԲԱՆԱՑԻՐՔ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ

Պալըքեսէր	Հոկտեմբեր	11
Ճէմաաթ և Գօշու	,,	31
Պօշա չէհիր	,,	34
Սարը քէչ համիտէսի	,,	41
Տէօնիւլ	,,	44
Ըլըճա	,,	45

ՀԱՅՈՑ		ՀՌՈՎՄԱՅԵՑ		ՏԱՃԿԵՐԷՆ	ԱՋԱՐԻԱՑԻ		ՀՐԷԻՑ	
Նաւասարդ	30	Յունվար	31	Քեանուն-սանի	Տոմ	30	Թըշրէ	30
Հոռի	30	Փետրվ. 28.	29	Շիւպաթ	Ադամ	30	Խեսվան	29. 30
Սահմի	30	Մարտ	31	Մարտ	Շբաթ	30	Քասլեւ	29. 30
Տրէ	30	Ապրիլ	30	Նիսան	Նախայ	30	Թեբեթ	29
Քաղոց	30	Մայիս	31	Մայիս	Դամար	30	Շեբաթ	31
Արաց	30	Յունիս	30	Հազիրան	Նաբար	30	Ադար 29.	30
Մեհեկան	30	Յուլիս	31	Թեմմուզ	Թէրայ	30	Վէ ադար	29
Արեգ	30	Օգոստոս	31	Աղուստոս	Գամայ	30	Նիսան	30
Ահեկան	30	Սեպտեմբեր	30	Էյլուլ	Համբրայ	30	Իար	30
Մարերի	30	Հոկտեմբեր	31	Թէշրինի-էվվել	Արամ	30	Սիվան	30
Մարգաց	30	Նոյեմբեր	30	Թէշրինի սանի	Ովտան	30	Թամուզ	29
Հրոտից	30	Դեկտեմբեր	31	Քեանուն-էվվել	Նէրհան	30. 31	Աբ	30
Աւելեաց	5. 6				Աւելեաց	5	Իլուլ	29

ԱՂԻՒՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ ԱՒՈՒՐ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Օ	Ծ· Ա·	Կ· Օ·	Ն· Տ·
	ժ· ր·	ժ· ր·	ժ· ր·
1	14·42	7·21	9·18
7	14·34	7·17	9·26
13	14·22	7·11	9·38
19	14· 8	7· 4	9·52
25	13·56	6·58	10· 4

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

1	13·37	6·49	10·22
7	13·23	6·42	10·37
14	13· 9	6·34	10·51
19	12·53	6·26	11· 7
25	12·34	6·17	11·26

ՄԱՐՏ

1	12·22	6·11	11·38
7	12· 6	6· 3	11·54
13	11·51	5·56	12· 9
19	11·36	5·48	12·24
25	11·19	5·39	12·41

ԱՊՐԻԼ

Օ	Ծ· Ա·	Կ· Օ·	Ն· Տ·
	ժ· ր·	ժ· ր·	ժ· ր·
1	11·00	5·30	13·00
7	10·45	5·23	13·15
13	10·28	5·14	13·32
19	10·12	5· 6	13·48
25	9·58	4·59	14· 2

ՄԱՅԻՍ

1	9·46	4·53	14·14
7	9·35	4·47	14·20
13	9·25	4·43	14·35
19	9·17	4·39	14·43
25	9·11	4·36	14·49

ՅՈՒՆԻՍ

1	9· 6	4·33	14·54
7	9· 4	4·32	14·56
13	9· 3	4·31	14·57
19	9· 7	4·33	14·53
25	9· 9	4·35	14·51

ԱՂԻՒՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ ԱՒՈՒՐ

ՅՈՒԼԻՍ

Օ	Ծ· Ա·	Կ· Օ·	Ն· Տ·
	ժ· ր·	ժ· ր·	ժ· ր·
1	9·15	4·37	14·45
7	9·22	4·41	14·38
13	9·31	4·45	14·29
19	9·43	4·51	14·17
25	9·56	4·57	14· 4

ՕԳՈՍՏՈՍ

1	10·12	5· 6	13·48
7	10·26	5·13	13·34
13	10·38	5·19	13·22
19	10·52	5·26	13· 8
25	11·12	5·36	12·48

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1	11·33	5·46	12·27
7	11·51	5·56	12· 9
13	12· 7	6· 4	11·53
19	12·21	6·11	11·39
2	12·39	6·19	11·21

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Օ	Ծ· Ա·	Կ· Օ·	Ն· Տ·
	ժ· ր·	ժ· ր·	ժ· ր·
1	12·55	6·27	11· 5
7	13·19	6·39	10·41
13	13·31	6·40	10·29
19	13·42	6·51	10·18
25	13·56	6·58	10· 4

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

1	14·12	7· 6	9·48
7	14·24	7·12	9·36
13	14·36	7·18	9·24
19	14·44	7·22	9·16
25	14·50	7·25	9·10

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1	14·54	7·27	9· 6
7	14·57	7·28	9· 3
13	14·57	7·28	9· 3
19	14·54	7·27	9· 6
25	14·51	7·25	9· 9

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՃԿԱՑ ԵՒ ՌՈՒՍԱՑ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

1877 — 78

Զորս տարիէ 'ի վեր բոլոր Տաճկաստանի գլխուն դիզուած այսչափ արիւնհեղութեան, աւերման եւ թշուառութեան պատճառը՝ Հէրսէքի պէս փոքրիկ գաւառի մը ապստամբութիւնն եղաւ, որ 1875 Մայիս 24ին Մօսթարի մօտերը Գիւղի մը մէջ երեք ոստիկաններու ըրած բռնութեան պատճառաւ յանկարծ պայթեցաւ։

Դրեթէ մինչեւ Յուլիս 3 ապստամբութիւնը մինչեւ Աւստրիոյ սահմանագլուխը տարածուեցաւ։

Այժմ բերան բանի առք չի դըր-ուեցաւ նա, բայց Գարատաղէն եւ Ներքինայէն օգնութիւններ հասնելով օրէ որ տատամսեցաւ ապստամբաց Թիւր. 1875 նոյեմբերէն եւրը Մուխթար եւ Ռաուֆ փաշաները չատ անգամ զարկին ապստամբները բայց ձմեռը վրայ հասած էր, եւ ապստամբ լեռները քաշուած էին։

Այս միջոցին Եւրոպական մեծ տէրութիւնք Բ. Դրան մօտ միջնորդութիւն ըրին բայց ապստամբը մեծ տէրութիւնները եւրոպական ու զեղջին ընդունեցին հարկի Բ. Դուռը 1875 Դեկտ. 30ին Ֆէրման մը հրատարակեց, բ[այց] ապստամբները այս չնորհէն ալ չընդունեցին։

Եւրոպական տէրութիւնք տեսնելով որ ապստամբներ գոհ չեղան, համար հրատարակուած Ֆէրմանէն ժողովուրդը բան մը չպիտի հ...

ՄԻՑՆԵՕՐ ԳԱՅՕՐ

չահիլ. անպատական համարեցին զայն. քանզի տէրութիւնք Հէրսէքի եւ Պօսնայի համար զատ արտօնութիւններ կը խնդրէին։ Արդ՝ վեց մեծ տէրութիւնք 1876 Յունվար 19ին Կոստանդնուպոլսոյ Աւստրիոյ դեսպան Զիչի կոմսին ձեռքով ծանուցագիր մը հաղորդեցին Բ. Դրան։

Սոյն ծանուցագիրը Բ. Դուռը ընդունելով 12 օրուան զինադադար եւ ընդհանուր ներում շնորհեց ապստամբաց, բայց ասոնք իրենց պահանջումներէն ետ չի կեցան։

1876 Ապրիլ 12ին Սելանիկի մէջ Գաղղիոյ եւ Գերմանիոյ հիւպատոսաց սպանման դէպքը Եւրոպիոյ մէջ շատ դէշ տպաւորութիւն ըրաւ։

Այս միջոցին Ռուսիոյ Աղեքսանդր կայսրը Գերմանիոյ Վիլեօմ կայսեր տեսութեան կերթայ, Անտ-

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԿԱՅՍՐ

բանի կամմն ալ հոն կը կանչուէր։ Արեւելեան խնդիրը ծանր կերպարանք մը կստանայ։ Այս խնդրոյն լուծման համար Պիզմարք, Կորչաքոֆ եւ Անտրասի առաջին նախարարները խորհրդակցեցան, եւ ուրիշ ծանուցագիր մ'ալ շինեցին որ 1876 Մայիս 1ին հրատարակուեցաւ։ Միայն Անգլիոյ կառավարութիւնը այս ծանուցագիրը չհաստատեց։ Միւս տէրութիւնք երենց դեսպանաց ձեռքով Բ. Դըռան պիտի մատուցանէին զայն, բայց առջի խեղկունը Սուլթան Ազիզի գահէն վար առնուելուն եւ Սուլթան Մուրատի գահը բարձրանալուն դէպքը վրայ գալով ետ ձգուեցաւ։

Արդէն, 1876 Յունիս ամսուն մէջ Պուլկարայ ապստամբութիւնը ծագած ըլլալով շատ դէշ տպաւորութիւն բրաւ ամէն տեղ, բայց աւելի 'ի Կ. Պօլիս, ուրկէ սաստիկ

հրաման գնաց շուտով զսպելու այն ապստամբութիւնը. բայց մինչեւ որ զսպուեցաւ՝ շատ արիւն թափուեցաւ։ Եւրոպայի ամեն կողմ Պուլկարաց այս կոտորածը շատ չափազանց կերպիւ նկարագրուեցաւ, որմէ ամեն ազգ սարսափեցան եւ ամենուն սիրոյ Թուրքիայէն պաղեցաւ, մինչեւ անգամ Անգղիա՝ որ Թուրքիոյ բարեկամ մնացած էր, այն ալ տէրութեանց հետ միացաւ. եւ ամենքն՚ի միասին քրիստոնէից ապահովութեան եւ մէկ մ՚ալ այսպիսի բան մը չի պատահելուն համար երաշխաւորութիւն պահանջեցին ։

1876 Յունիս 10ին Սերվիոյ Միլան իշխանը ծանուցագրով մը Բ. Դրան գանգատներ ըրաւ եւ կերպով մը խօսքը Հերսէքի վրայ դարձունելով՝ առաջարկեց որ Հերսէքի եւ Պօսնայի գաւառները գրաւուին ։ Իսկ Գարատաղի իշխանը

ԻԿՆԱԹԻԷՖ ԶՕՐԱՊԵՏ

բացէ 'ի բաց պատերազմ հրատարակեց ։

Գարատաղցիք քանի հազարի չափ մարդ կրցան զինուորել, եւ առաջին անգամ Նիկչա մէջէ ի- րենց ամրոցներէն դուրս յարձակեցան բայց Յուլիս 29ին Նալամ կիրճին մէջ արուեցան ։ Յուլիսի սկիզբները Մէջիտ փաշա կեղծ ջարդեց Գարատաղցիները եւ ի- րենց ամրոցներէն ներս քշեց ։

Բայց Յուլիս 16ին Մէջիտ եւ Օսման փաշաները յաղթուեցան. առաջինը սպաննուեցաւ եւ վերջինը գերի ինկաւ ։ Յանկարծակի կռիւը Գարատաղցիք Օսմանցւոց հետ մինչ զարնուեցան եւ Մէտոնի ամրոցը պաշարեցին Օգոստոս 2ին Մահմուտ փաշան յաղթուեցաւ եւ 4000էն աւելի մարդ կորսնցուց ։

Տէրվիշ փաշա հրամանատար կարգուելով առաջին պատերազ-

մին մէջ 2000ի չափ մարդ կորսնցուց։ Օգոստ. 30ին նորէն յարձակեցաւ, բայց դարձեալ արուեցաւ ։

Սեպտ. 27ին Մուխթար փաշա Մարտինիչի կողմը 16 ժամ տարածելի ճակատամարտ մը տուաւ եւ ամէն կողմէն եւ քաջութեամբ բարիքացուեցաւ ։

Հոկտեմ. 2ին Օսմանցիք կրկին ուրացեցան եւ մինչեւ Սբուզի բերդը հալածուեցան. Հոկտ. 3ին Մէտոնի ամրոցը Գարատաղցւոց անձնատուր եղաւ ։

Սերվիոյ զօրաց ընդհանուր հրամանատար Չէրնայէֆ զօրավարը երեք թեւի բաժնեց իր բանակը որ 90,000 հոգիէ կը բաղկանար, գրեթէ պատերազմը նոր սկսած էին, Օսման փաշա Զայչարը գրաւեց ։ Սերվիացիք քանի մը անգամ Օսմանցւոց հետ զարնուելով չարաչար յաղթուեցան, այնպէս որ

ՍԸՐ ՀԵՆՐԻ ԻԼԵԸԹ

եթէ զինադադար չկնքուէր մինչեւ Պէլկրատ պիտի քալէին Օսմանցիք, քանզի Ապտիւլ Քէրիմ փաշա Ալէքսինաչը գրաւած էր, ուր Սերվիացիք 10 հազարի մօտ մարդ կորսնցուցին։

Վերջապէս Ռուսիոյ դեսպան Իկնաթիէֆ զօրավարին Սեպտեմ. 21ին Բ. Դրան տուած վերջնագրովը Բ. Դուռը երկու ամսուան զինադադարը կնքեց։ Բայց Անգղիայ չուզելով որ Բ. Դուռը մինակ Ռուսիոյ տէրութեան առնչմամբը հաշտութիւն կնքէ, դեսպանաժողով մը առաջարկեց միւս տէրութեանց։ Նոյն դեսպանաժողովը 1876 Դեկտ. 11ին գումարուեցաւ 'ի Կ. Պոլիս Ծովային գործոց պաշտօնատան մէջ։

Շատ մը Նիստերէ ետքը Անգղիոյ արտաքոյ կարգի երեսփոխան Լորտ Սալիզպըրիի առաջարկութիւնները Իկնաթիէֆ զօրավարէն

ալ ընդունեցան, եւ դեսպանաժողովը վերջապէս առաջարկեց Բ. Դրան որ թոյլ տայ իր քանի մը գաւառաց մէջ առժամանակեայ կերպիւ օտար զօրք դնել, եւ որոշեալ բարենորոգումները Եւրոպական մեծ տէրութեանց գործակատարներուն հսկողութեան ներքեւ գործադրել: Բայց Օսմանեան կառավարութեան այն ժամանակի նախարարք այս առաջարկութեանց հաւանութիւն չտուին. Դեսպանաժողովը իր պահանջումները չափաւորեց եւ խնդրեց որ Ղարատաղի սակաւ մինչ երկիրուն, Սերպիոյ հետ՝ պատերազմէն առաջ վիճակին վերադարձու պայմանաւ հաշտութիւն կնքուի, Բ. Դուռը տէրութեանց հետ համաձայնութեամբ անուանէ Հերցէգի եւ Պուլղարիոյ կուսակալները, իրական բարենորոգումներ 'ի գործ դնէ, եւ երկու գործա-

ՄԻԴՀԱԹ ՓԱՇԱ

կատար անուանուքն հաստատեալ օրինաց գործադրութեան վրայ հսկելու համար. Միտհաթ փաշա որ այն ժամանակ մեծ եպարգոս էր, Բ. Դուռը մեծ ժողով մը հրաւիրեց։ Այս ժողովը գրեթէ միաձայնութեամբ դեսպանաժողովին առաջարկութիւնները մերժեց, եւ տէրութեանց դեսպանները ու երեսփոխանները Մայրաքաղաքէն մեկնեցան։

Շատ չանցած Միտհաթ փաշա ալ Եւրոպա աքսորուեցաւ։ Բ. Դուռը Անգղիոյ յորդորանօքը բանակցութեան մտաւ Սերվիոյ եւ Գարատաղի հետ Սերվիացիք պարտեալ էին, եւ շուտով հաշտութիւն կնքեցին Դրան հետ. իսկ Գարատաղ պարտեալ չըլլալով եւ իր բռնած ամուր դիրքերէն օգուտ քաղելով քանի մը յաղթութիւններ ալ ձեռք բերած էր, ուստի իր սահմաններուն մօտ մէկ երկու

ՍԱՎՖԷԹ ՓԱՇԱ.

գաւառ կը խնդրէր. ուստի Գարատաղի հետ հաշտուելու համար Բ. Դուռը կարելի եղածին չափ չափաւոր պայմանագրութիւն մը պատրաստեց, որ Օսմանեան երեսփոխանական ժողովէն չվաւերացաւ, քանզի Կայսերական կառավարութիւնն իւր ներքին ընդհանուր բարենորոգման մասին Եւրոպիոյ երաշխաւորութիւն տալու համար փութացեր էր Օսմանեան Սահմանադրութիւնը ժամ յառաջ գործադրել։ Գարատաղի երեսփոխանք ձեռնունայն ետ դարձան եւ պատերազմը նորէն սկսաւ։

Միւս կողմանէ Ռուսիա իր ժամը 'ի զուր չէր վատնէր։ Իգնաթիէֆ Փեթերպուրկ վերադառնալէ ետեւ մասնաւոր պաշտօնով Եւրոպիոյ մայրաքաղաքները դրկուեցաւ, եւ Լոնտրայի մէջ յաջողեցաւ լորտ Տէրպիի հետ դաշնագիր մը կնքելու, որ Բ. Դրան կողմէն

մերժուեցաւ։ Կորչաքոֆ իշխանն անմիջապէս դաշնագիրը վերջնագրի փոխեց, եւ պահանջեց որ Բ. Դուռը Փեթերպուրկ արտաքոյ կարգի դեսպան մը դրկելով ծանուցանէ թէ տէրութեանց առաջարկութիւնները կ'ընդունի։ Բ. Դուռը իւր անկախութենէն չհրաժարելու որոշման մէջ անդրդուելի մնաց, եւ այսպէս բանակցութիւնք դադրելով Աղեքսանդր Բ. 1877 Ապրիլ 12ին պատերազմ հրատարակեց Թուրքիոյ դէմ։ Զարին եղբայր Նիքոլա մեծ դուքսն հրամանաց ներքեւ դրուած բանակն իսկոյն Բրութ գետն անցաւ եւ Ռումանիա մտաւ. Ռումանիա թէ եւ վեհ. Սուլթանին հպատակ էր, Ռուսերն համակրութեամբ ընդունեց, եւ Ազգային ժողովոյ հաւանութեամբ անկախութիւն եւ Բ. Դրան դէմ պատերազմ հրատարակեց։ Ռուսք Ռումանիոյ մէջ

ՊԻՍՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ.

կ՚սպասէին, քանզի Դանուբի ջուրերը դեռ շատ բարձր էին. բայց Ասիոյ կողմն այնպէս չէր. Կովկասեան բանակն երեք մասի բաժնուած ըլլալով, աջ թեւը Զիւրիւք Սույէն Պաթումի վրայ քալեց. կեդրոնը Լօրիս Մէլիքօֆ զօրավարին հրամանաց ներքեւ Ալէքսանդրօբօլէն Կարսի վրայ քալեց եւ ձախ թեւը Տէր Ղուկասօֆ զօրավարին հրամանաց ներքեւ Երեւանէն ելնելով Պայազիտը գրաւեց. Մայիսի մէջ Արտահանի բերդը տկար դիմադրութենէ մը ետքը Ռուսաց ձեռքը անցաւ։ Ռուսք անմիջապէս Կարսը պաշարեցին, եւ իրենց միացեալ զօրութեամբ դէպ 'ի Կարին կը յառաջանային. Օսմանեան զօրաց հրամանատար Մուխթար փաշա Սողանլուի լեռը քաշուած Զէվինի ամուր դիրքը բռնած էր։ Մէլիքօֆ Յունիս ամսոյ մէջ հոն յարձակեցաւ, բայց

տափալուեցաւ եւ քաշուել. մանաւանդ որ Տէր Ղուկասօֆի բանակն ալ Ցէյլի Պաղայի մէջ ծանր հարուած մը կրելով յետս կը նահանջէր։

Ռուսաց այս յարձակումն ու նահանջը պատճառ եղաւ որ Ալաշկերտի եւ Պայազիտի խեղճ եւ խաղաղ Հայերը վայրագ քիւրտերու բարբարոսութեանց ենթակայ եղան. թէ եւ անոնցմէ մաս մը Ռուսաց ետեւէն գաղթեցին, (քանզի Ռուսք Կարսի պաշարումն ալ վերջնելով բոլորովին իրենց սահմանը քաշուեցան) բայց մնացեալները զոհ եղան քիւրտերուն անգթութեանց, որք Օսմանեան զինուց աւատ բերելով, հաւսն ուրեմն Մուխթար փաշային կողմէն վարձատրուեցան։ Օսմանեան գործը Պաթումի կողմն ալ Տէրվիշ փաշայի հրամանաց ներքեւ վանեց Ռուսերն իրենց գրաւած դիրքերէն

ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱ

եւ Սօխումը նաւատորմին շնորհիւ գրաւուելով զօրք գնաց հոն։

Յունիս 12ին Ռուսք գիշերանց Իպրայիլէն եւ Կալացէն նաւակներով Դանուբն անցան եւ Տօպրուճան գրաւել սկսան Զիմմէրմանի զօրապետին հրամանաց ներքեւ։ Երեք օր ետքն ալ իրենց գլխաւոր բանակը Զիմնիցայէն նոյն գետն անցաւ եւ Զիշդովն անմիջապէս գրաւեց։ Այս երկու անցքն ալ գրեթէ առանց դժուարութեան եւ Օսմանեան զօրաց կողմէն առանց զօրաւոր ընդդիմութեան կատարուեցաւ։ Օսմանեան թնդանօթակիր զրահաւորները անկարող եղած էին ազատ շարժում ընելու, գլխաւորապէս Ռումանիոյ եզերքը շարուած թնդանօթներէն եւ գետին մէջ ձգուած թօրփիլներէն արգիլուելով։

Ռուսք մինչեւ Թռնովա յառաջացան եւ Գրիւտնէր զօրավարը

Նիկօբօլին գրաւեց, բայց այս յաջողութիւններով գոհ չեղան Կուրքօ զօրավարը հեծելազօրօք Խայնի պօղազէն պալքաններն անցաւ եւ Թրակիոյ դաշտերը իջնելով Շիբկայի կիրճն ալ ետեւէն եւ առջեւէն յարձակմամբ ձեռք անցուց, ուր Ռուսք Սվյէթ Նիքօլայի ամուր դիրքը գրաւեցին։

Ռուսաց արշաւանքն սպառնական կերպարանք առած էր, Օսման փաշան Նիկօբօլի օգնութեան երթալու համար Վիտինէն ճամբայ ելաւ, բայց այն քաղաքը արդէն գրաւեալ ըլլալով ինքն ալ գնաց Բլէվնան գրաւեց, հոն գտնուած Ռուսաց հեծելազօրը վանելով։ Շիլտնէր Շուլտնէր զօրավարին հրամանաց ներքեւ Ռուսք Օսման փաշային վրայ յարձակեցան Յուլիս 9ին, բայց առաջին պարտութիւն մը կրեցին՝ 2500էն աւելի մարդ կորսնցնելով։ Անմի-

ԼՈՐԻՍ ՄԵԼԻՔՈՖ

Զապէս Քրիւտեներին հրաման տըր-ուեցաւ նորէն Բլէվնայի վրայ յար-ձակելու, եւ իրեն օգնութեան Դրկուեցան Շախօվսքի եւ Սքօպէ-լէֆ զօրավարներն ։ Այս յարձա-կումը Յուլիս 10 ին եղաւ, եւ Ռուսք ծանր պարտութիւն կրե-լով 10 հազարի չափ կորուստ ու-նեցան ։ Նիքօլա մեծ դուքսն եւ Զարը փութացին Թըռնօվայէն Բլէվ-նայի առջեւ երթալ, իրենց յետս նահանջումը ապահովելու համար· եւ հապճեպով Ռումանիայէն օգնու-թիւններ ուզել սկսան ։ Բ. Դուռն ալ տեսնելով իւր Ռումելիի բա-նակներուն անբաւականութիւնը, Սուլէյման փաշային բանակը Գա-րատաղէն ետ բերել տուաւ ։ Սու-լէյման փաշան Գարատաղցիները սաստիկ սպառած էր եւ Չէթինեէ առնելու վրայ էր, երբ հրաման տուաւ Թրակիա երթալու, ու Եսկի Զաղարայի մէջ Գուրքոյի բա-

նակլին յաղթելով Ռուսները մինչև
Շիպկայի կիրճը վանեց, բայց Սվէլ
Նիքօլայի ամուր դիրքին վրայ ը
րած յարձակումները անօգուտ կո
րուստներէ զատ հետևանք չու
նեցան ։ Թրակիոյ Պուլղարներն ա
կոտորածի ենթակայ եղան , բայ
ասոնք ալ ապստամբած և սպա
նութիւններ 'ի գործ դրած էին ։

Մէհմէտ Ալի փաշան՝ որ 'ի
սկզբան յաղթութիւններ տանելո
Զարէվիչը մինչև Պիէլա վանա
էր, Չերքօֆնայի պատերազմին մէ
անյաջող եղաւ, և իւր տեղը Սիւ-
լէյման փաշա հրամանատար կար-
գուեցաւ ։ Սօֆիայի արշաւանքն
ալ ապարդիւն ելնելով, Յաղլ
փաշան իւր զօրաբանակով Դա-
նուբեան բանակը դրկուեցաւ ։

Ռուսք Բլէվնայի դէմ իրենց
պատրաստութիւնները լրացնելով
չորս օր սաստիկ ռմբակոծութենէ
ետև Հոկտեմ. 30ին յարձակման

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ

սկսան բայց մեծ կորուստով ետ-մղուեցան ։ Իրենց պաշտօնական հաշիւներուն նայելով 12 հազարէն աւելի մարդ կորսնցուցին ։

Հայաստանի մէջ ալ Մուխթար փաշան Կէտիքլէրի յաղթութիւնը տարաւ . բայց Ռուսաց օգնութիւններն ալ հասնիլ սկսած էին Հոկտեմբեր ամսոյ մէջ Ռուսք Ալաճա տաղի յաղթութիւնը տարին շնորհիւ Լազարէֆ զօրավարին որ յաջողեցաւ Օսմանեան բանակին ետեւը կտրելու ։ Կարսը դարձեալ պաշարուեցաւ եւ յարձակմամբ առնուեցաւ ։ Ռուսք Կարինն ալ պաշարել սկսան ։ Թէպէտ եւ Ազիզիյէի ամրոցին վրայ ըրած յարձակումնին 'ի դերեւ ելաւ , բայց Տէվէ պօյնուի ամուր դիրքը գրաւեցին ։ Իսմայիլ Հագգը փաշան Պայազիտի կողմերէն մազապուր ետ դառնալով Մուխթար փաշային հետ միացաւ. հուսկ ուրեմն Մուխ-

թար փաշան մայրաքաղաքս եկաւ ։

Իսկ Րումէլիի կողմը Գօրնի Տուպնիքի պատերազմէն ետեւ Պլէվնա բոլորովին պաշարուեցաւ . այսու ամենայնիւ Օսման փաշան մինչեւ վերջը դիմադրեց , եւ երբ իր պաշարն սպառեցաւ , բուռն յարձակմամբ պաշարումը խզելու փորձ փորձեց Նոյեմ. 27ին . բայց հինգ ժամ սաստիկ կռուէ մը ետեւ հարկադրեցաւ անձնատուր ըլլալ ամբողջ բանակաւը ։ Այս յաջողութեան վրայ Ռուսաց Պլէվնայի բանակն ազատելով յառաջ խաղալ սկսաւ ։ Մէհմէտ Ալի փաշան Սօֆիայի կողմերը նոր բանակ մը կազմելու հրաման առած էր Պլէվնայի օգնութեան հասնելու համար . բայց ոչ իրմէ առաջ Շէյփքէթ եւ Շաքիր փաշաներն , ոչ ալ ինք կրցան Թշնամւոյն բազմութեան յաղթել ։ Սիւլէյման փաշան Դանուբեան բանակին մեծ

ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ ՓԱՇԱ

մասին հետ Թրակիա անցաւ ։ Ռուսք սկսան Օրհանիէյի ճամբէն փութով յառաջ խաղալ, եւ Օսմանցիք Գամարլիի պարտութենէն ետքը պարտաւորեցան Օրհանիէն եւ Սօֆիան պարպել, եւ դէպ 'ի Օթլուք քէօյ նահանջել ։

Իսկ Շիպքայի բանակին գալով Ռուսք Միւքլիւզ քէօյի կիրճէն գիշերանց Պալքաններն անցնելով յանկարծ Քըզանլըքի վրայ յարձակեցան, եւ Շիպքայի ճամբան պահպանող Օսմանեան բանակը՝ որ 25 հազար զօրք եւ 60 թնդանօթ ունէր՝ Ռուսաց ձեռք ինկաւ, Ռուսք Էսկի Զաղրան եւ Ենի Զաղրան հետզհետէ գրաւելով 1878 Յունուար 8 ին Էտիրնէն գրաւեցին, եւ Օսմանցիք մինչեւ Զաթալճա ետ քաշուեցան ։

Մէկ կողմանէ, Բ. Դռնէն ըրըկուած պատգամաւորները Նիքօլա մեծ դքսին հետ զինադադարի

վրայ կը խօսէին Ղազանլըքի մէջ, միւս կողմանէ Ռուսք հետզհետէ յառաջանալով մինչեւ Չօրլու հասան։

Զինադադարի համար եղած բանակցութիւնք քիչ մը ժամանակ երկարելով վերջապէս 1878 Յունվար 19ին ստորագրուեցաւ Նիքօլա մեծ դքսին եւ Նամըգ եւ Սէրվէր փաշաներու մէջ։ Սոյն զինադադարի պայմանաց համեմատ Ռուսք մինչեւ Այ Սթէֆան գրաւեցին. ուրտեղ հաշտութեան նախապայմանները ստորագրուեցան։

Ամենէն վերջը 1878 Յուլիս 1ին Պէռլինի Քօնկրէին որոշման հաշտութեան վերջնական պայմանները ստորագրուեցաւ, Մեծ տէրութեանց հաւանութեամբը, որով Ռումանիա, Գարատաղ, Սերվիա նոր երկիրներ առան, անկախ հրատարակուեցան. Պու

ղարիոյ իշխանութիւն եւ Արեւելեան Ռումէլիի ինքնավարութիւն տրուեցաւ։ Այսկէ զատ Պէռլինի Քօնկրէին մէջ մեր Ազգին համար ալ որոշում մը ընելով, սոյն որոշումը դաշնագրութեան 61րորդ յօդուածը կազմեց հետեւեալ կերպով. «Բարձրագոյն Դուռը կը խոստանայ, առանց այլ եւս յապաղելու գործադրել այն բարւոքումներն ու բարենորոգումները, զորս տեղական պէտքերը կը պահանջեն Հայոց բնակած գաւառներուն մէջ, եւ անոնց ապահովութիւնն երաշխաւորել Չէրքէզաց եւ Քրդաց դէմ։ Այս նպատակաւ ձեռք առած միջոցները պարբերաբար պիտի ծանուցանէ Տէրութեանց, որք անոնց գործադրութեանը պիտի հսկեն։»

ԿԵՐԱԿՈՒՐ ՈՒՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԿԱՆՈՆՔ

1. Աշխատէ որ ճաշերդ կանոնաւոր եւ որոշեալ ժամերու մէջ ըլլան։

2. Եթէ զօրաւոր կազմութեան տէր չես, երբ անօթենաս՝ կեր. յաճախ եթէ կրնաս, բայց քիչ։

3. Ծանր ծանր կեր, աղէկ ծամէ եւ ակռաներդ լաւ վիճակի մէջ պահէ։

4. Երբ կերած կերակուրդ շատ տաք է, նայէ որ խմած ջուրդ շատ պաղ չըլլայ։

5. Ջուրը կամաց կամաց խմէ, ստէպ մի խմեր, մանաւանդ կերակուրի ատեն։

6. Պէտք չէ որ ճաշերուդ միջոցները շատ կարճ ըլլան։ Մարսողութեան համար պէտք եղա

ժամանակը միշտ մի եւ նոյնը չը կրնար ըլլալ. այլ կը փոխուի կերակուրներուն քանակութեան եւ տեսակին, ստամոքսին վիճակին, եւն. համեմատ։ Մսին ջզոտ մասերէն, հացէ, եւն. բաղկացած չափաւոր կերակուր մը մարսելու համար սովորական ժամանակը երեք ու կէս ժամ է։

7. Երբեք կերակուրներդ եւ խմելիքներդ շատ տաք ըլլալու չեն. ասոնք թէ ակռաներուդ եւ թէ մարսողութեան կը վնասեն։

8. Շաքար ուտելէ զգուշացիր, եթէ չես ուզեր որ ակռաներդ վնասուին։

9. Երբեք սեղան մի նստիր երբ բարկացած ես, կամ երբ քալելէ տաքցած կամ քրտնած ես։

10. Չըլլայ որ ճաշի ժամանակդ կարդալու, սորվելու, կամ մտաւոր կարողութիւններդ զբաղեցնող

բաներու գործածես։ Ճաշի ատեն մարմինը ուղիղ եւ ճկուն է, միտքը բնաւ իրաւունք չունի միջամտելու, միայն՝ ուտելու գործողութեանց օգնելու համար կրնայ միջամտել։

11. Նայէ որ միշտ զուարթ մարդոց հետ ճաշես, բաւական է որ ուրախ բարեկամ մը եւ գոհացուցիչ չափով ճաշ մը ունենաս, մարմինդ ալ երջանիկ կ'ըլլայ, միտքդ ալ։

12. Երբ կշտացած ըլլալդ կ'ըզգաս, ալ մի ուտեր։

13. Չսիրած բանդ չըլլայ որ ուտես։

14. Կերակուր ուտելու ատենդ կռիւ մի ըներ։ Զայրացած ժամանակ բան ուտողը վրան գնդասեղներով (Թօփլու—) լեցուած կծիկներ կլլած կ'ըլլայ։

ՄՏԱԾՄՈՒՆՔ

Երիտասարդութեան ատեն պարապ կեցողը ծերութեան ատեն մուրացկան կ'ըլլայ։

Ուրիշին խենդ ու խելառ խօսքերը միշտ բերան առնողը խենդի տեղ կը դրուի։

Ուրիշ նիւթերու վրայ խօսելէդ ետքը քու անձիդ վրայ խօսելու հարկ չկայ, խօսքդ քու ինչպիսի մարդ ըլլալդ կը յայտնէ։

Չենք կրնար պատուոյ տեղ փառք դնել, ոչ ալ երջանկութեան տեղ վայելում։

Խելացի մարդը քիչ բան կը յուսայ եւ բանէ մը չի յուսահատիր։

Եթէ կամքը խորհրդածութենէ առաջ անցնի, զղջումը ետեւէն կը հասնի։

Թուլբերան մարդը բացուած

նամակի կը նմանի, ամէն մարդ կրնայ կարդալ զայն։

Թէ որ մարդ իր կիրքերն իրեն հպատակ ու գերի չ՚ընէր, պէտք է որ ինք անոնց գոհ ըլլայ:

Ագահութեան եւ ձանձրութեան պտուղն եղող խաղամոլութեան դատարկ միտք մը կամ սիրտ մը միայն՝ գերի կ՚ըլլայ։

Եւ ոչ մէկ ցաւի մը չկարենալ համբերելը շատ մեծ ցաւ մ՚է։

Ցասը որչափ ալ խարան ըլլայ, գէթ դաւարձակի ճամբով մը գնալ մեր կենաց փախճանին կը տանի։

Կին մը մէկ կերպով միայն կըր-նայ գեղեցիկ ըլլալ, բայց հազար կերպով կրնայ սիրելի ըլլալ։

Եթէ բարեկամներ ստանալը օգ-տակար բան է, թշնամիներ չըս-տանալն աւելի օգտակար է։

Հարուստներուն բնաւ երջանիկ չըլլալուն պատճառն այն է որ անոնք իրենց հարստութիւնը չեն

գործածեր, ոմանք ալ չարաչար կը գործածեն։

Բարեկամալը ուրիշին յանցան-քին պատիժը ինք կրել է։

Հարստութիւնը եւ բարձր պաշ-տօնները առ հասարակ գոռոզ կը-նեն մարդիկ, բայց անոնց խելքը գլուխ բերողը ձախողութիւնն է։

Ինքն իրմով կարենալ ապրիլ, այլոց հետ ապրիլ գիտնալ, այս է մեծ կենաց գիտութիւնը։

Գիտնալ ուզող շատ կայ, բայց սորվիլ ուզող խիստ քիչ։

Այն որ յաջողութեան ճամ-բուն մէջ կանգ կ՚առնէ, արդէն անոնց գիտնալու հեռացած է այն ճամբէն։

Ոչ ժամանակը, ոչ դժբաղդու-թիւնը պէտք չէ որ մեր սրտին մէջէն բարեկամի մը յիշատակը ջնջեն։

Աշխարհիս բոլոր չարիքներուն մէջ մահն է միայն որ քաջ եկած

տանն անհանգիստ չ՚ըներ քեզ, եւ հեռուն եղած տանն ցաւ կը պատճառէ ։

Աստուած չարերուն քուն տուաւ որպէս զի բարիները պահ մը հանգիստ ըլլան։

Աստուած քեզ ստեղծեց որ զինքը սիրես, եւ ոչ թէ իր ով ըլլալը հասկնաս։

Այն երիտասարդը որ կնկան մը պէս զարդարուիլ կը սիրէ, փառաց արժանի չէ։

Շատ փափաքելի բան է որ բարեկամութիւնը մէկ անգամ միայն կարենայ մեռնիլ, նման մեղուներուն որոնց խայթոցը առաջին անգամ խայթելնուն կը կորսի։

Ձգձգումը կաղ պատգամաւոր մ՚է, միշտ ուշ ու բանը բանէն անցնելէն ետքը կը հասնի։

Քիչ անգամ կը պատահի որ ամէն բանի ձեռք զարնող մարդը բանի մը մէջ յաջողի։

ՀԱՅՐԵՆԻՍ ԹՈՒՂԸ

—o—

Դուն խելօք հաշուով վաճառական ես,
Միւլք, փող ու ապրանք, կասեն շատ ունես.
Բայց թէ փողէդ բան չունէ Հայաստան,
Թողիլ ենք քու ալ փողիդ ալ վըրան։

Քաջ ես, լըսել եմ, ինքըդ մեծաւոր,
Անուն յաղթողի ունես փառաւոր.
Բայց թէ թըրէդ բան չունէ Հայաստան,
Թողիլ ենք քու ալ, թըրիդ ալ վըրան։

Ի վերուստ քանքար քեզի տըրուած է,
Հեղինակ անունդ աշխարհ փըռուած է,

Բայց թէ գըրչէդ չահ չունի Հայաստան,
Թըքել ենք քու ալ, գըրչիդ ալ վըրան,
Հեռատես մտքով դուն զարդարեցար,
Հզօր իշխանին սիրելին դարձար,
Բայց թէ մըտքէդ չահ չունի Հայաստան,
Թըքել ենք քու ալ, մըտքիդ ալ վըրան։
Բանուկ ու ճարտար դուն ունիս ձեռքեր,
Շատ կը յօրինես թանկագին բաներ,
Բայց թէ ձեռքէթ չահ չունի Հայաստան,
Ձեռքիդ ալ քու ալ, թըքել ենք վըրան,
Երկինք շնորհեցին քեզ լեզու ճարտար,
Քարոզչի սաստող հըռչակ ու հանճար,

Բայց թէ լեզուէդ չահ չունի Հայաստան,
Թըքել ենք քու ալ, լեզուիդ ալ վըրան։
Մեծ ուսում առիր եղար գիտնական,
Գովքովըդ լցուած է մարդոց բերան,
Թէ ուսումէդ չահ չունի Հայաստան,
Թըքել ենք քու ալ, ուսմանդ ալ վըրան։

ՔԱՄԱՌ ՔԱԹԻՊԱ

ՄԵՂՈՒԻ ԽԱՅԹՄԱՆ ԴԵՂ.

Հանիէ մեղուին խայթած տեղէն անոր խայթոցը, որ շատ անգամ վէրքին մէջ կը մնայ եւ չփէ նոյն տեղը որ չուռի եւ չցաւի։

Հասարակ աղը ջրով թրջած ե-

թէ գինա մեղուի կամ պիծակի խայթման տեղը, կ'առնու ցաւը։

Ծխախոտի հիւթն ալ օգտակար է մեղուի խայթման վէրքը բուժելու, դնելով վէրքին վրան ծխախոտոյ թրջած տերեւ։

—·—

ԱՅՐԱԾԻ ԴԵՂ

Այրած տեղը բուժելու համար առ օճառի մանրուք եւ դիր տաք ջրոյ մէջ եւ լուծէ թանձրկնկնու- քսէ այրած տեղին վրայ քանի մը անգամ։ Կամ առ չմարած կիր ու մարէ եւ վրայի ջուրը թափէ, ձէթով եւ կազմէ թանձրկնկ ապեղանի մը եւ քսէ այրածին վրայ։

—o—

ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՃՃԻՆԵՐԸ ՋՆՋԵԼՈՒ ՀՆԱՐՔ

Մլուկները ([illegible]) ջարդելու համար կիր առ քցած ձէ-

թին մէջ աղյանձի կտորներ եւ այնչափ թող որ կամաչ գոյն մը առնէ, եւ յետոյ քսէ վրձինով այն տեղերը ուր մլուկ կան։ Ազդու դեղ է։

Զգեստները ցեցէ ([illegible]) պահելու համար ամենէն դիւրին եւ լաւ կերպն է, դնել Ամերիկայի կտաւէ պարկի մը մէջ որ նոր ըլլայ եւ չլուացուած, եւ պրկելով դոցէ բերանը. ցեցը չկրնար ներս մտնել կտաւին խաչերին համար։

Մժղուկները ([illegible]) սատկեցնելու համար առ քիչ մը չարխոտ ([illegible]) ծխէ սենեակին մէջ. մժղուկները հոտէն կը փախչին, կը թմրին, կը սատկին։

Երիցուկ ([illegible]) բուսած ծաղիկը չորցունել, մանրել եւ սփռել անկողնոյ մէջ, հոտէն կը փախչին լուերը ([illegible]), նոյնպէս եւ մլուկները։

Ի՞ՆՉ ԸՆԵԼՈՒ Է ՈՐ ՏՂԱՅ ՄԸ ԿԼԼԱԾ Ը
ԲԱՆԸ ԴՈՒՐՍ ՏԱՅ

Շատ անգամ կը պատահի
տղայ մը իր առջին ձգուած որ
իցէ բան մը կը կլլէ, օրինա
համար դրամ, կոճակ գնտակ եւ

Ուստի կլլուած բանը դուրս հ
նել տալու համար՝ անաւատ
խիստ պարզ միջոց մը որ երկ
անգամ յաջողած է ։ Պէտք է տ
ղան ոտքանի մը վրայ երեսի վա
պառկեցնել, բայց գլուխը ոտք
նին եղերքէն դուրս մնալու է
պէտք է որ օգնական մը տղա
գլուխը բռնէ, յետոյ մատը բե
նին մէջ խօթելով լեզուին կո
լու է · իսկոյն կլլուած բանը
խողին մասն 'ի վար սահելով
տինը կիյնայ։ Այս միջոցը շատ
չպատճառեր, վասն զի չունի
գործածելը դիւրին է ։

5120

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0032959